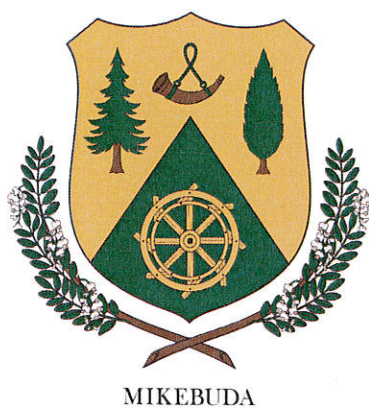

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Mikebuda Község Önkormányzata

HEP 2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai.....	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	35
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	48
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	54
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	61
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	65
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	65
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	67
10. A HEP IT részletei	67
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	67
2. Jövőképünk.....	68
3. Megvalósítás	76
4. Elfogadás módja és dátuma.....	80

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, (Ebktv.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentummal összhangban Mikebuda Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,¹ és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.

A település bemutatása

Mikebuda a Közép-Magyarországi Régióban, a fővárosi agglomeráción kívül helyezkedik el. Északról Albertirsa, Keletről Cegléd és délkeletről Nagykőrös veszi körül. Az Alföldön, a Duna – Tisza-közi homokhátságon fekszik, ahol a Pesti-síkság, a Kiskunsági és a Csepeli-síkság találkozik. Mikebuda területe 4217 ha, amelynek körülbelül 2/3-a erdősült és kevés szántó illetve gyepek találhatók.

A falu a XIII. században több elhagyatott faluból és „részpusztákból” szerveződött. Ebből az időkből származnak a település területén található, a mai napig feltáratlan Árpád-kori templomok romjai. Legkorábban 1374-ben említik az oklevelek „pusztabokor”-ként. Az évszázadok során többször gazdát cserélt ez a terület, ahol hajdanán vízimalom működött. A törökök, majd segédcsapataik, a tatárok megjelenésével azonban szinte teljesen elnéptelenedett a vidék, földbirtokosai a Felvidékre menekültek. A terület pusztaság maradt egészen a XVIII. század végéig, a környékbeliek legelőnek használták. A század végére azonban pásztorok, zsellérek újra itt telepedtek le. 1877-re olyannyira benépesült, hogy pusztai iskolát létesítettek az itt lakók számára. Ebben az időben közigazgatásilag a közeli Irsához tartozott az 1952-es különválásig. Mikebuda község 1952-től közigazgatásilag önálló település.

Táblák: 1. 2. 3. 4. 5.

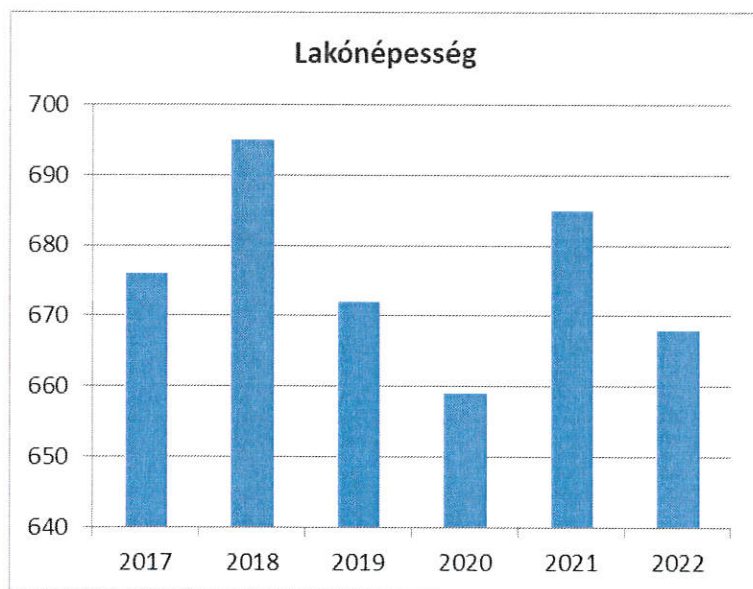
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

¹ Különösen ide tartozik a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	676	bázis év
2018	695	102,81%
2019	672	96,69%
2020	659	98,07%
2021	685	103,95%
2022	668	97,52%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség alatt, az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes számát értjük.

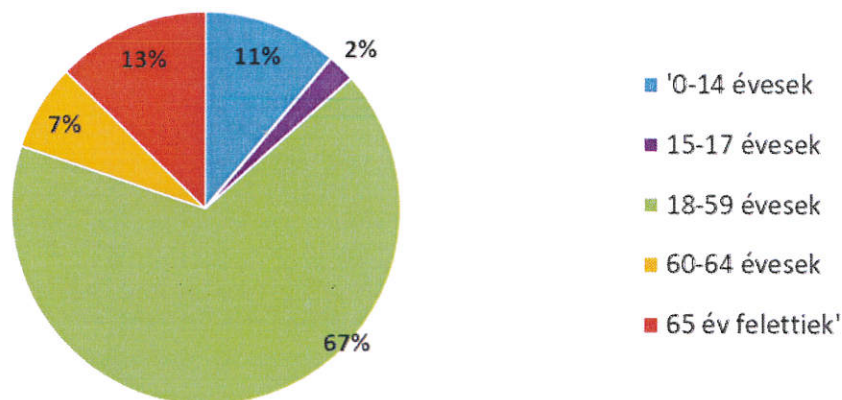

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	351	375	726	48,35%	51,65%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			21	2,89%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	39	49	88	5,37%	6,75%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	8	12	20	1,10%	1,65%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	234	210	444	32,23%	28,93%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	25	19	44	3,44%	2,62%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	45	85	130	6,20%	11,71%

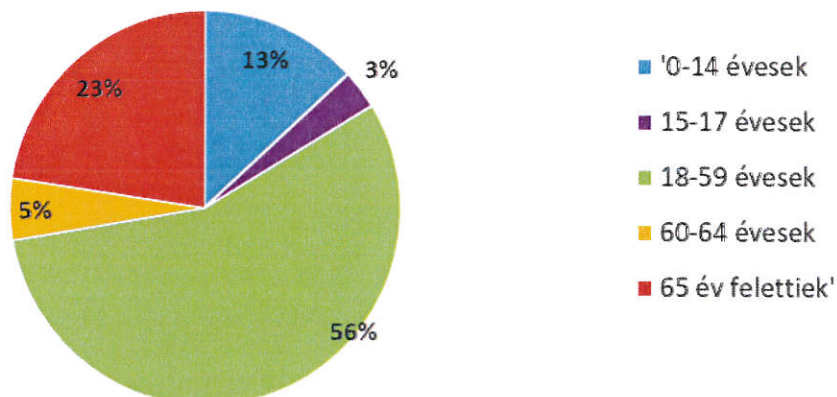
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

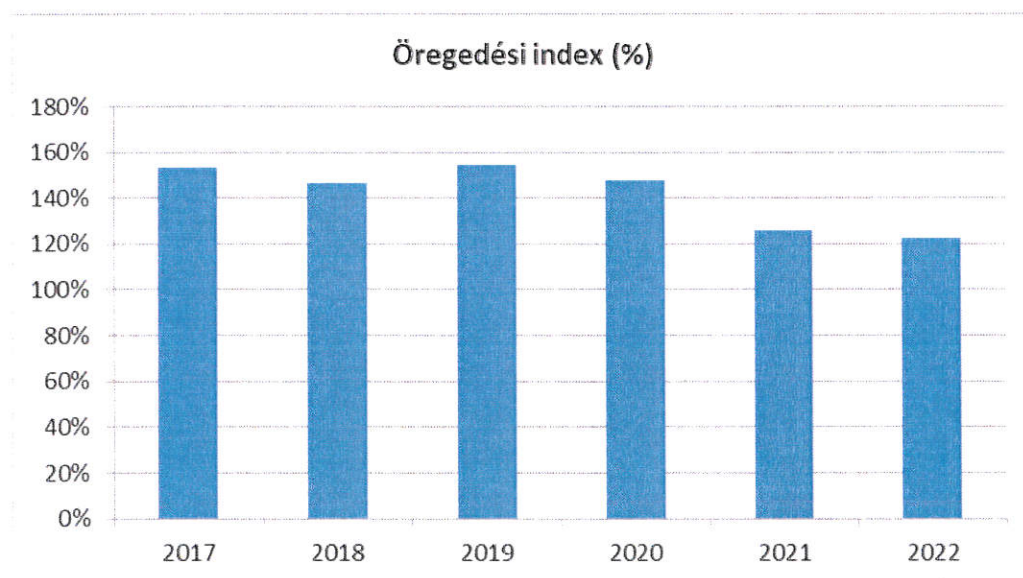
Mikebuda lakosságszáma 2020-ban mutatja mélypontját. Azt követően a lakosság szám emelkedik.

Annak ellenére, hogy a 18-59 éves férfiak aránya meghaladja a nők arányát, a 65 év felettiekénél a férfiak számának jelentős csökkenése figyelhető meg, ami megfelel az országosan tapasztaltaknak és látható, hogy a férfiak várható élettartama sokkal alacsonyabb a nőkéénél. Ezen tendencia javítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani, a népesség minél nagyobb számú bevonásával, főleg a férfi lakosságot érintő egészségügyi szűrővizsgálatok szervezésére. A lakosság 61,27 %-a az aktív - 18 és 59 év közötti - korosztály, ezért fontos lenne a munkalehetőségek teremtése, valamint a munkába járás feltételeinek javítása a községben.

Az életkori megoszlások jól mutatják, hogy egy előregedő település Mikebuda, melyet az alábbi adatok is jól tükröznek. Azonban az örömdetes, hogy a 65 év felettiek száma és a 0-14 éves korúak száma közelít egymáshoz. Az öregedési index csökkenő.

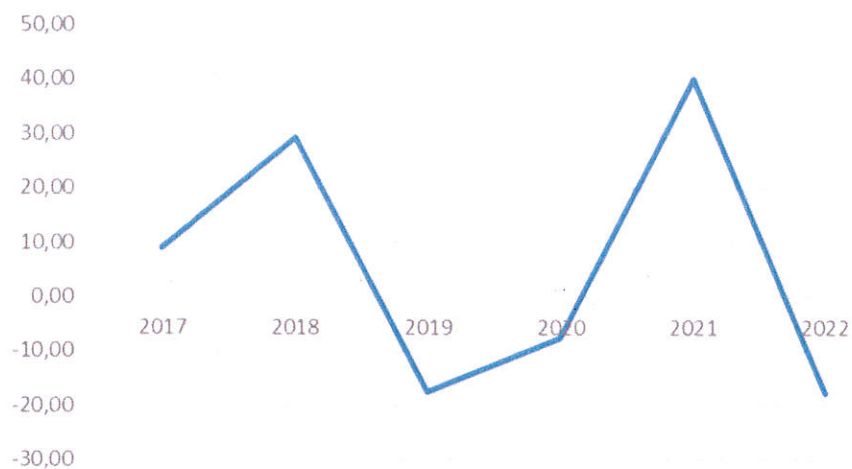
3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	132	86	153,49%
2018	132	90	146,67%
2019	128	83	154,22%
2020	130	88	147,73%
2021	132	105	125,71%
2022	125	102	122,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

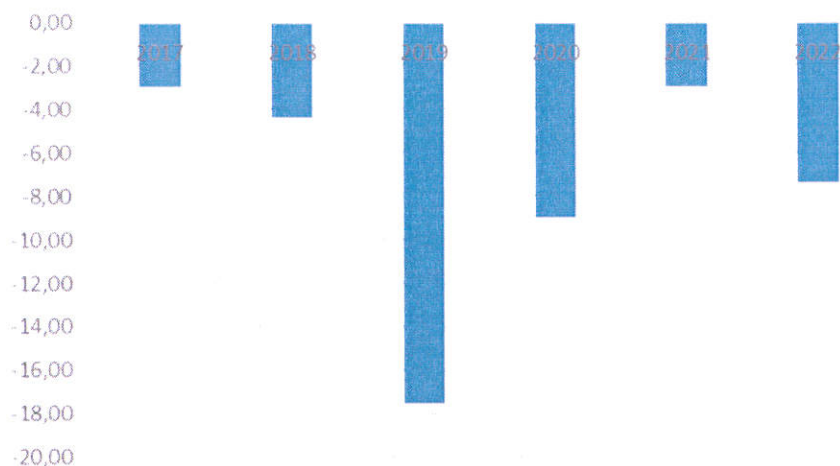
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	8,90
2018	29,18
2019	-17,56
2020	-7,51
2021	40,18
2022	-17,74
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000
állandó lakosra vetített száma (fő)

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-2,97
2018	-4,38
2019	-17,56
2020	-9,02
2021	-2,98
2022	-7,39
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

Az élve születések és halálozások különbözetének
1000 lakosra vetített száma (fő)

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Mikebuda település Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)² által:

- diszkriminációmentességet,³
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,⁴
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,⁵
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.⁶

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzati képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél elsősorban hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek nem mellékesen létrehozta egy a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. A HEP alkalmat és lehetőséget teremt helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az önkormányzatok közötti megál-

² 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

³ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

⁵ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

⁶ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

podások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.⁷

A HEP helyzetelemző részének céljai:

„Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászoruló - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékossgal élők) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések országos szinten is nyomon követhetők legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”⁸

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.⁹ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.¹⁰ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.¹¹ A felzárkózás-politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.¹²

⁷ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

⁸ MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK –ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.

⁹ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

¹⁰ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

¹¹ Alaptörvény XXV. cikk.

¹² MNTFS 2030. p. 166.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományokra való tekintettel, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.¹³ A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybeeshetnek. Nemzetközi¹⁴ célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. **Tiszta víz és higiénia**
7. **Megfizethető és tiszta energia**

¹³ Vö. Jat.24. § (1) bek.

¹⁴ Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. Ipar, innováció és infrastruktúra
10. **Csökkentett egyenlőtlenség**
11. Fenntartható városok és közösségek
12. Felelősségteljes fogyasztás és termelés
13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
16. **Béke, igazságosság és erős intézmények**
17. **Partnerség a célokért**

Szupranacionális¹⁵ célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.¹⁶ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmazzák:

¹⁵ Forrás : Területi Agenda 2030.

¹⁶ Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

1. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
2. Új Roma Stratégia (2019-2030)
3. Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
4. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
5. Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)
6. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) ¹⁷

1. „Legyen jobb a Gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyermekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

2. Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertetését követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárcánypuszta településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárcánypuszta településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

¹⁷ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

3. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseire szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbéletűség Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az időséssel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödről való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősök számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önszervezés lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az időskorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az időskorú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az idősöknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősök számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősökig. A Stratégiában megfogalmazott időspolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősök önbecsülésének növelését, méltóságának meg-

óvását, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősekkel szembeni tisztelet növelését.

4. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogytékosságügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.

Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

5. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁸

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

- a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
- b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése
- c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
- d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;
- e) Szemléletmód formálás az oktatásban
- f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;
- g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása

2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony.

3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Mikebuda Község Önkormányzat HEP-jének készítése során az alábbi stratégiák, fejlesztési tervek, koncepciók kerültek áttekintésre, ezzel biztosítva az önkormányzati dokumentumok összhangjának megteremtését:

- Mikebuda Község Gazdasági Programja 2019-2024
- Mikebuda Község Hosszútávú Településfejlesztési Koncepciója (2018-2030),
- Ceglédi Többcélú Kistérségi Társulás Társulási Megállapodása,
- Humánszolgáltató Társulás Társulási Megállapodása,

¹⁸ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

- Pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló rendelet,
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat elbírálásának szabályairól,
- A hulladékdíj átvállalásáról szóló rendelet.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Ceglédi Többcélú Kistérségi Társulás Társulási Megállapodása

A társulás településfejlesztési feladatokra, valamint gyermekjóléti és szociális szolgáltatások és ellátások céljára jött létre 14 település részvételével.

Humánszolgáltató Társulás Társulási Megállapodása

A társulás gyermekjóléti és szociális szolgáltatások és ellátások céljára jött létre Albertirsa, Ceglédbercel, Dánszentmiklós és Mikebuda település részvételével. A társulás fenntartásában működő Albertirsai Kistérségi Szociális Segítőház látja el a gyermekjóléti szolgáltatást, az idősek napi ellátását, szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, családsegítést, tanyagondnoki szolgáltatást és az időskorúak átmeneti ellátását.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,¹⁹ kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzéshez felhasznált adatok és információk gyűjtése többféle módszerrel történt. A vonatkozó jogszabályok, törvényi rendelkezések figyelembevételét követően az Önkormányzat rendeletei, határozatai, elkészült koncepciói, valamint dokumentumai kerültek feldolgozásra. A HEP elkészítéséhez szükséges információk többségében rendelkezésre álltak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés, adatgyűjtés nehézségbe ütközött, mint pl. a fogyatékos személyek vagy időskorúak foglalkoztatása. A romákra vonatkozó adat szenzitív adatnak minősül, ezért azokat nyilvántartani nem lehet. Adatforrásként csak a népszámlálás során önkéntesen nyilatkozók adatai álltak rendelkezésükre.

Az adatgyűjtés elsősorban az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatbázisára épült, mely kiegészült az Önkormányzat helyi adatgyűjtése során szerzett információkkal.

Mikebuda Hosszútávú Településfejlesztési Koncepciója 2018-2030 között megfogalmazza a település jövőképét. A település népessége stabil, a népességmegtartó képessége növekvő, a társadalom előregedése mérséklődik, a családok támogatásával, e mellett az idős lakosság segítségével a szociális szolgáltatások igény szerinti bővítése valósul meg. . Egészségmegőrzés, tartalmas szabadidő eltöltés lehetőségeinek bővítése, ifjúsági és gyermekprogramokkal, játszóterekkel, szabadidőparkkal. Korszerűsödő infrastruktúra, növekvő helyi vendégforgalom, szelíd rekreációs turizmus. Közterületek minősége javul, a parkok és zöldfelületek bővülnek, szépülnek. Korszerű pihenő-, játszó- és sportterületek kerülnek kialakításra, működtetésre. Az energiahatékonyság jegyében nő a megújuló energiaforrások aránya a térségi és települési energiastruktúrában. A környezettudatos nevelés, a környezetvédelem szépülő települést eredményez. .

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében mindenki számára biztosítani kell a település használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket és mindenekelőtt a társadalmi igények kielégítését biz-

¹⁹ Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

tosító humán szolgáltatásokat. A szolgáltatások elérhetővé tételére kell törekedni azok bővítésekor, minőségi fejlesztésekor is. Az új projektek során biztosítani kell a teljes körű fizikai és infokommunikációs – akadálymentesítést.

Fejlesztési területek: a település észak-keleti határánál lévő iparterületek kiejánlása, tömegsport helyszín működéséhez szükséges épület létesítése, fejlesztése, az elmélkedés parkjának fejlesztése, a meglévő intézményhálózat korszerűsítése, foghíjtelkek beépítésének szorgalmazása, a tanyák életben tartása, szennyvízhálózat megvalósítása, a zöldfelületek fejlesztése, fasorok, zöldsávok létesítése, a gazdasági területhez és a kertekhez vezető út fejlesztése.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleményesítő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét.”²⁰ A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedi egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81 § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg.” Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzeti ségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.”²¹

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényezőtől függ. Legfőbb oka a társadalmi, kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység és az eltérő jövedelmi viszonyok.

Azt, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy adott településen, országtól, területi elhelyezkedéstől függően más és más. A KSH által számított létminimum érték olyan összeg, amely biztosítja a magánháztartásokban élők számára a folyamatos életvitellel kapcsolatos szerény - a társadalom adott fejlettségi szintjén hagyományosan alapvetőnek minősülő - szükségletek kielégítését. A kimutatott létminimum, amely a fogyasztáson alapul nem az egyetlen - és a gyakorlatban nem is a leginkább használt - küszöbérték tekintettel arra, hogy ez nem jelent feltétlenül sze-

²⁰ Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsi határozat kivonata.

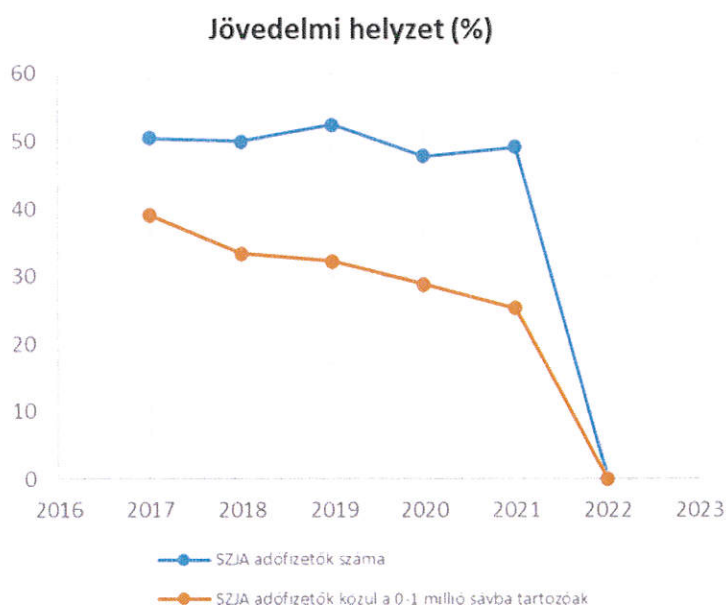
²¹ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

génységet, hanem egy olyan jövedelmet, amely lehetővé teszi az alapvető szükségleteken túli igények kielégítését is.

Tábla:3.1

Az állandó lakosok mintegy fele jövedelemadó fizető, viszont a 0-1.000.000 Ft közötti adósávba esők száma jelentősen csökkent.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	50,41	39,08
2018	49,93	33,42
2019	52,45	32,21
2020	47,80	28,82
2021	49,07	25,34
2022	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

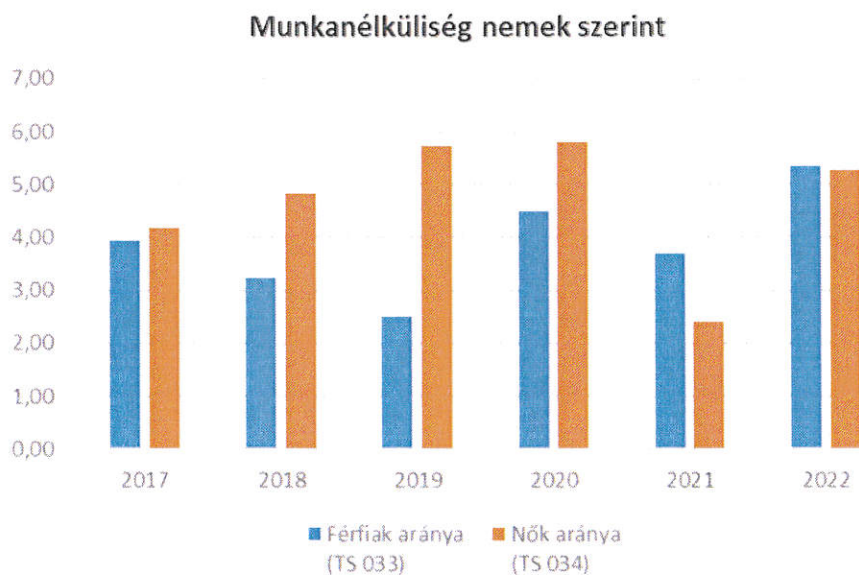
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző

korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;
Tábla: 3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	3,94	4,18	4,06%
2018	3,23	4,84	4,04%
2019	2,51	5,74	4,13%
2020	4,49	5,81	5,15%
2021	3,70	2,41	3,06%
2022	5,34	5,28	5,31%

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatok éves szinten mutatják a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti lebontott létszámát, valamint az adott évben nyilvántartott álláskeresők létszámát, százalékos arányát. A vizsgált időszakokban a munkanélküliek átlagos létszáma évről-évre fokozatosan csökkent, a munkanélküliségi ráta mérséklődött.

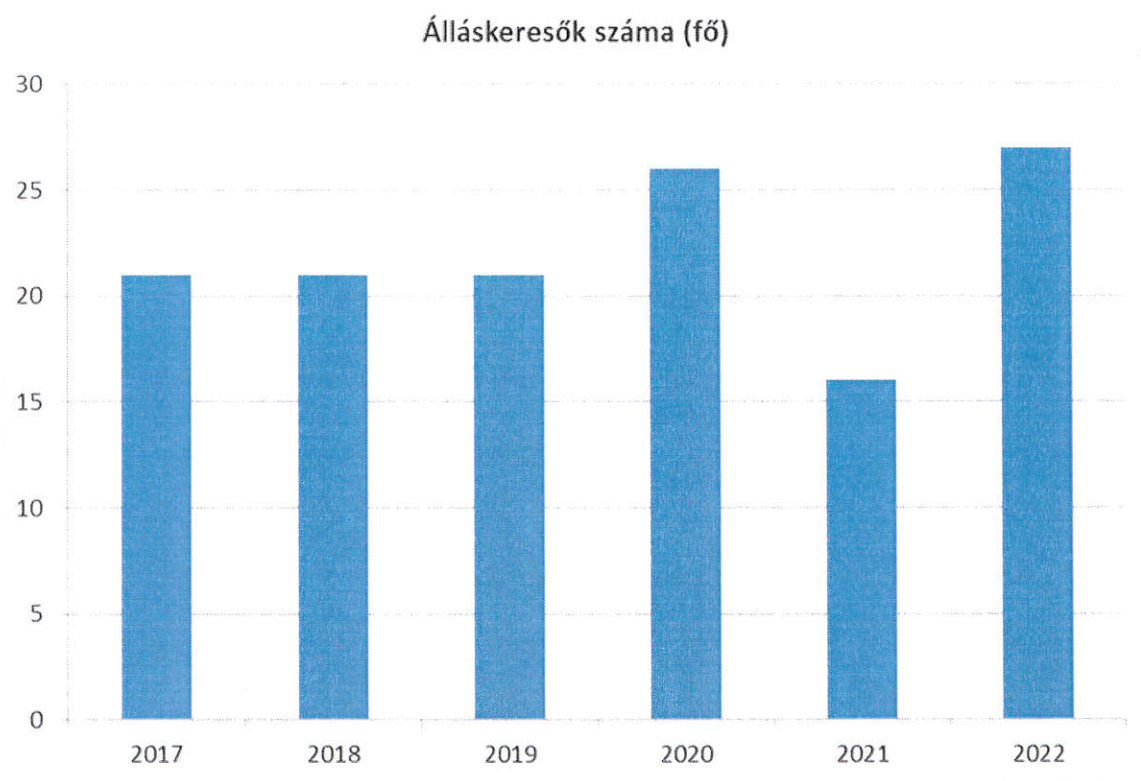
A település legnagyobb foglalkoztatója a NEFAG Zrt. Pusztavacsi Erdészetének Fagyártmány Üzeme és Mikebudai Csemetekertje.

Munkalehetőséget biztosítanak továbbá a magánvállalkozók is. A regisztrált vállalkozások száma a TEIR statisztikái szerint 2023-ban 44 településünkön, ezek többsége 10 fő alatti mikrovállalko-

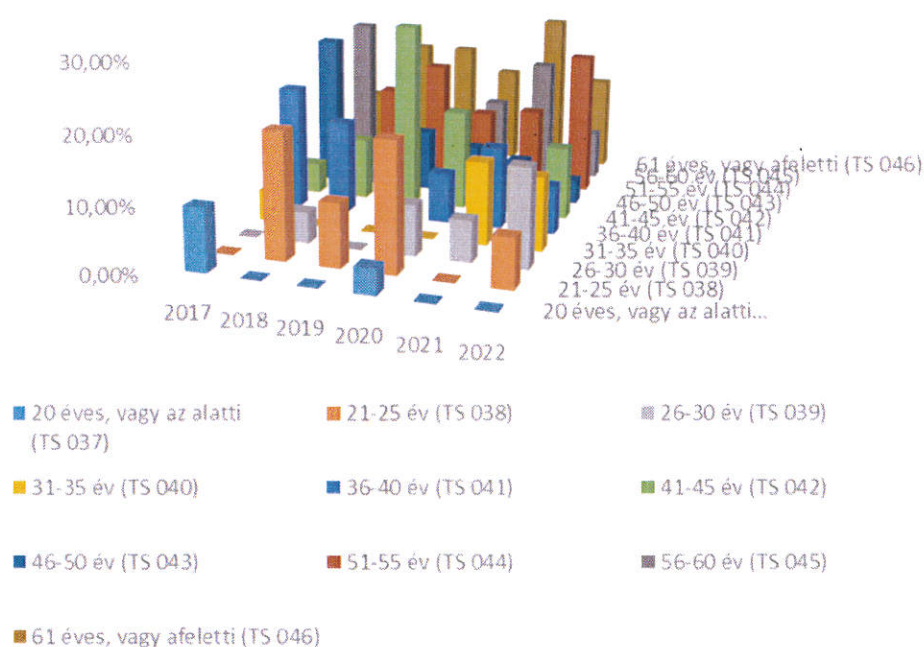
zás. A vállalkozások jelentős részére a mezőgazdaságban tevékenykedik. Ezt követik az építőipar, illetve a szolgáltatásban tevékenykedő vállalkozások és a kereskedelem. A lakosság jelentős része ingázik, melyet nehezít a rossz közlekedés.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	21	21	21	26	16	27
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	9,52%	0,00%	0,00%	3,85%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	4,00	2,00	5,00	0,00	2,00
	%	0,00%	19,05%	9,52%	19,23%	0,00%	7,41%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	1,00	0,00	2,00	1,00	4,00
	%	0,00%	4,76%	0,00%	7,69%	6,25%	14,81%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	2,00	3,00
	%	4,76%	0,00%	0,00%	0,00%	12,50%	11,11%
36-40 év (TS 041)	Fő	4,00	3,00	2,00	2,00	2,00	2,00
	%	19,05%	14,29%	9,52%	7,69%	12,50%	7,41%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	2,00	6,00	4,00	1,00	3,00
	%	4,76%	9,52%	28,57%	15,38%	6,25%	11,11%
46-50 év (TS 043)	Fő	5,00	1,00	2,00	2,00	1,00	1,00
	%	23,81%	4,76%	9,52%	7,69%	6,25%	3,70%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	3,00	4,00	3,00	2,00	6,00
	%	4,76%	14,29%	19,05%	11,54%	12,50%	22,22%
56-60 év (TS 045)	Fő	5,00	3,00	1,00	3,00	3,00	2,00
	%	23,81%	14,29%	4,76%	11,54%	18,75%	7,41%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
	%	9,52%	19,05%	19,05%	15,38%	25,00%	14,81%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

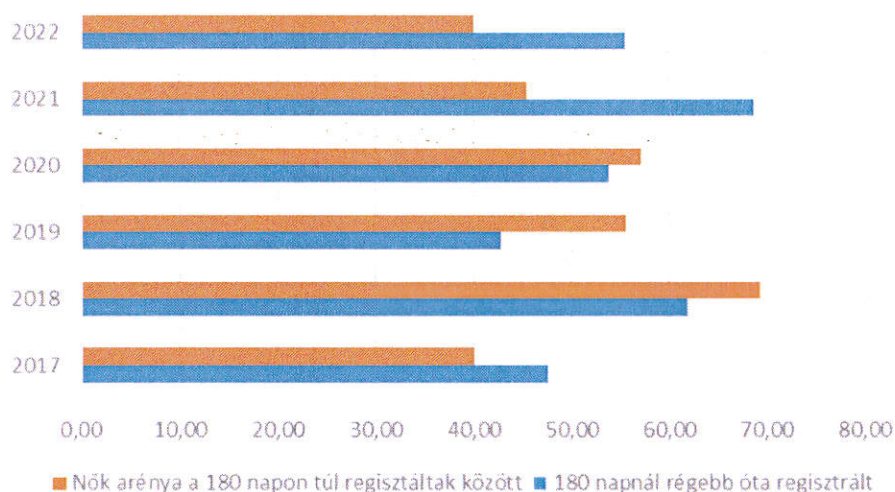
A regisztrált álláskereső szám összességében csökkenő tendenciát mutat, de 2020-ban a Covid 19. okozott némi emelkedést, minden korcsoport vonatkozásában. Korcsoportos bontásban vizsgálva azonban láthatjuk, hogy a 20 év alattiaknál nincs nyilvántartott álláskereső, 56-60, és 61 felett viszont 3-4 fő. Ez a fajta növekedés a nyugdíjkorhatár emelkedésével, valamint a kordkezdeményes nyugdíj megszüntetésével magyarázható. Továbbá idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével (az alacsonyabb iskolai végzettség, valamint már többnyire elavult, nem piacképes szakképesítéssel rendelkezésük is, és nem utolsósorban a koruk is jelentősen befolyá-

solja) egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőök aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	47,62	40,00
2018	61,90	69,23
2019	42,86	55,56
2020	53,85	57,14
2021	68,75	45,45
2022	55,56	40,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskereső

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Tartós (legalább 180 napja) munkanélküliek száma is jól szemlélteti a fenti megállapításokat, de azon túlmenően felhívja arra a figyelmet, hogy a munkanélküliek kb. fele fél éven túl sem talál munkát, melyre szükséges intézkedést kezdeményezni. Tapasztalataink szerint minél hosszabb a tartós munkanélküliségben eltöltött idő, annál nehezebb integrálódni a munka világába.

A pályakezdő munkanélküliek közé azok a fiatalok sorolhatók, akik még nem töltötték be a 25. (felsőfokú végzettség esetén a 30.) életévüket. A pályakezdő munkanélküliek köréből automati-

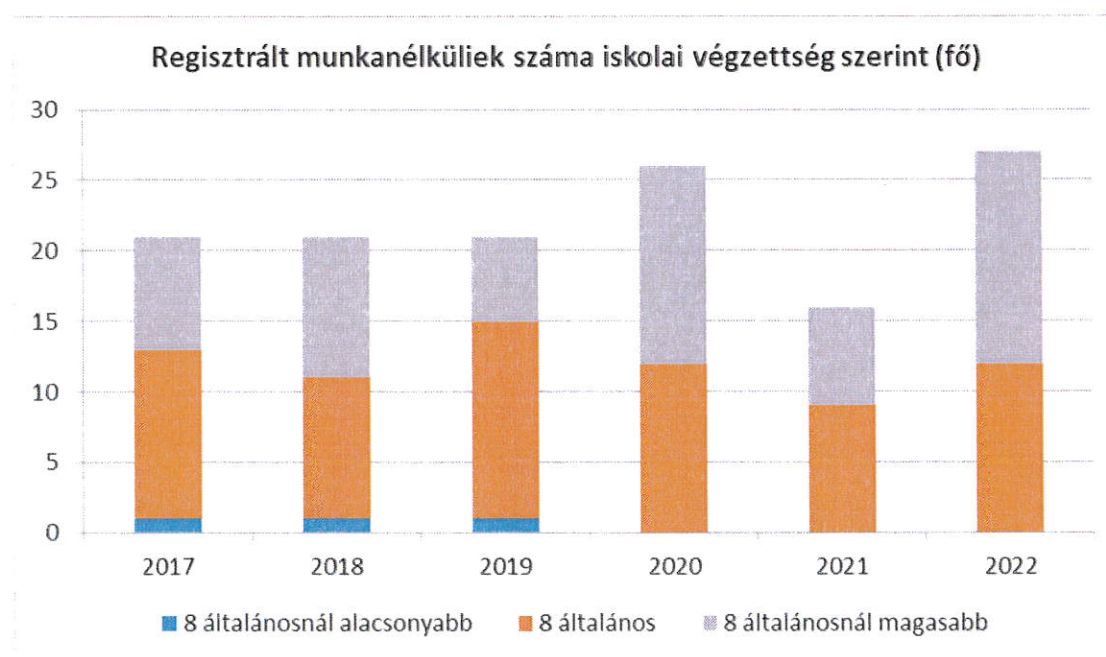
kusan kiesnek azok, akik valamilyen egyéb ellátásban (pl.: gyermekgondozási ellátás) részesülnek. Településünkön számuk nem jelentős.

Az iskolai végzettség, szakképesítés kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A munkaerőpiac bizonyos részei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

Tábla: 3.2.4.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	21	1	4,76%	12	57,14%	8	38,10%
2018	21	1	4,76%	10	47,62%	10	47,62%
2019	21	1	4,76%	14	66,67%	6	28,57%
2020	26	0	0,00%	12	46,15%	14	53,85%
2021	16	0	0,00%	9	56,25%	7	43,75%
2022	27	0	0,00%	12	44,44%	15	55,56%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munkateszt, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékteremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységnyhító funkcióban ragadható meg.

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére FHT támogatásban részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás.

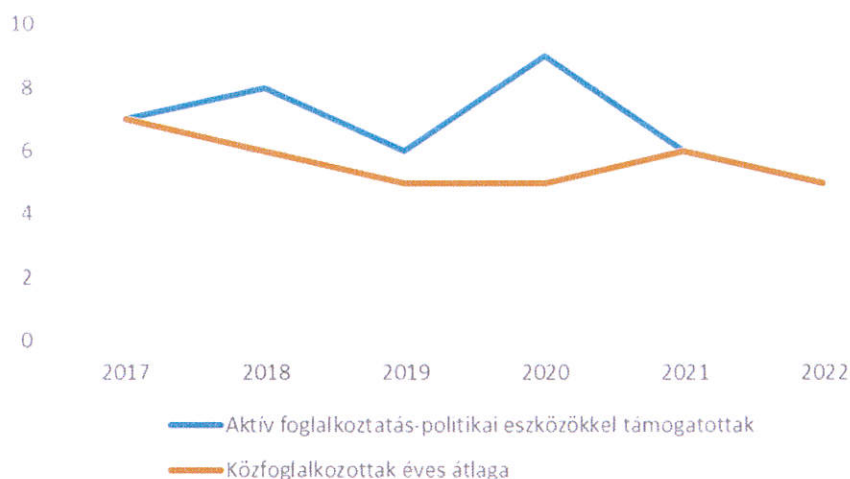
Mikebudán kizárólag hosszabb-időtartamú közfoglalkoztatás történik.

Sajnos a foglalkoztatási szerv csak korlátozott számban tudja a közfoglalkoztatást biztosítani, s többnyire 9 hónapra, amely időnként meghosszabbodik egy év időtartamra. A munkanélküliek hosszú távon vállalnák ezt a fajta foglalkoztatást. A foglalkoztatás 8 órás egy kivételével, mely 6 órás munkaidőben végzi feladatait. A közfoglalkoztatottak száma: 5 fő.

Tábla: 3.2.5.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	7	7
2018	8	6
2019	6	5
2020	9	5
2021	6	6
2022	5	5
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

**Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak
és közfoglalkoztatottak száma**

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

kitekintettünk.

A közlekedés nehézségéről is tettünk már említést. A tömegközlekedést a Volánbusz Zrt. biztosítja. A menetrend sajnos nem szolgálja ki teljesen a lakosok igényét.

A legközelebbi vasútállomás Albertirsán található, mely 10 km távolságban van, ami személyautóval 11 perc alatt érhető el.

Sokan, a két település, Albertirsa és Mikebuda közti közlekedést kerékpárral oldják meg.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A Pest Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály szervezésében van lehetőség képzésekben való részvételre:

- „Út a munkaerő piacra” program
- ingyenes, szakmát adó OKJ képzések
- ingyenes C kategóriás jogosítvány.
- ingyenes ECDL-es képzés

Ezeket a programok pályakezdők, alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, tartósan munkanélküliek és 50 év feletti nyilvántartott álláskeresőket vehetik igénybe.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Mikebudán a munkaerő integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások nem működnek. Felnőttképzés a környező településeken vehetnek részt a lakosok.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen az érintett célcsoport esetében az önkormányzati foglalkoztatás a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg, mely foglalkoztatás keretében a mélyszegénységben élőket is foglalkoztatjuk.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerő piacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.²²

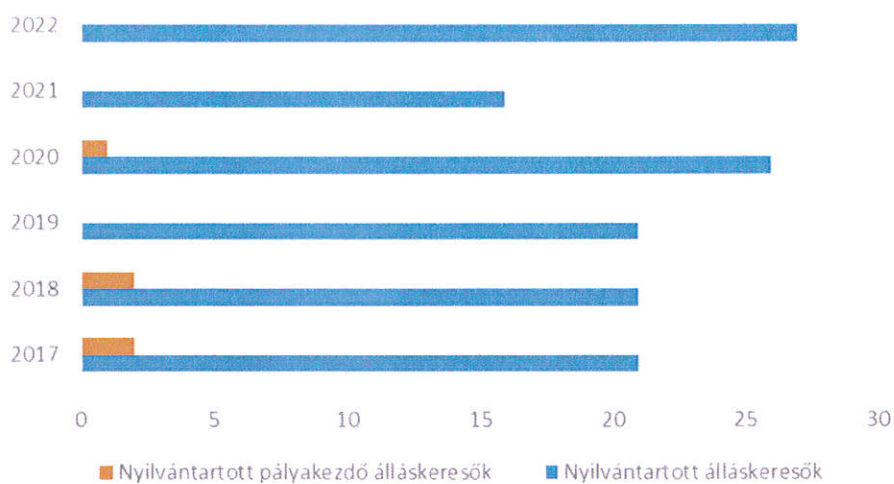
Tábla: 3.2.6.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	21	2
2018	21	2
2019	21	0
2020	26	1
2021	16	0
2022	27	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

²² /www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

Álláskereső

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Tábla: 3.3.1.; 3.3.2.

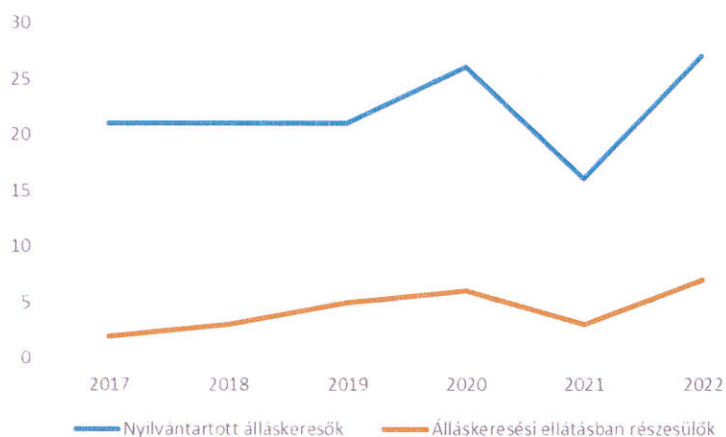
3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	21	4,59%	2	9,52%
2018	21	4,44%	3	14,29%
2019	21	4,56%	5	23,81%
2020	26	5,90%	6	23,08%
2021	16	3,57%	3	18,75%
2022	27	6,12%	7	25,93%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

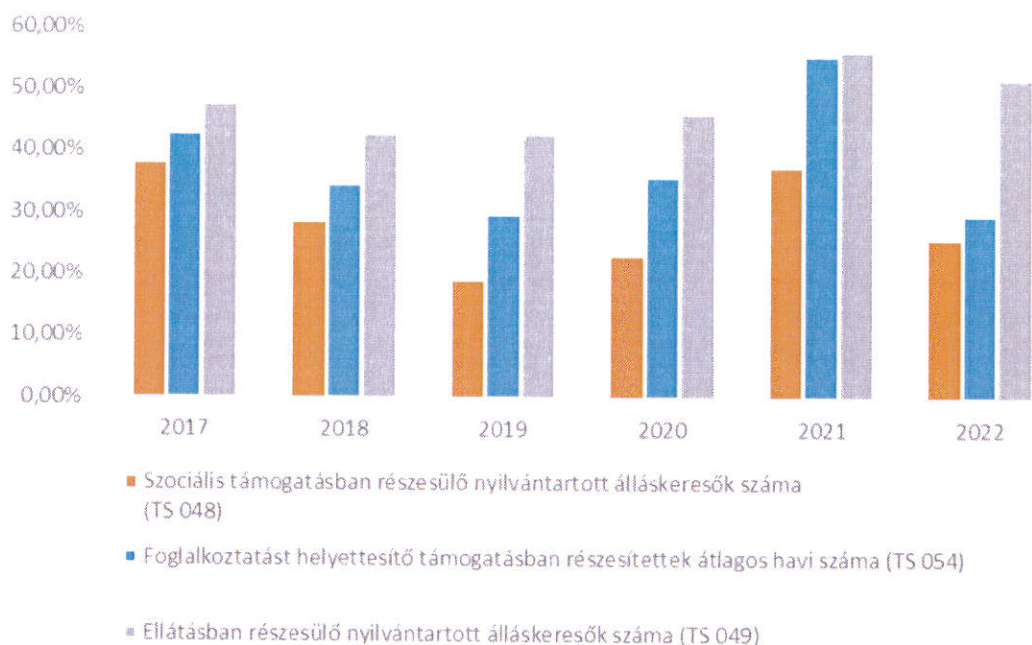
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	8	38,10%	9	42,76%	10	47,62%
2018	6	28,57%	7	34,52%	9	42,86%
2019	4	19,05%	6	29,76%	9	42,86%
2020	6	23,08%	9	35,85%	12	46,15%
2021	6	37,50%	9	55,44%	9	56,25%
2022	7	25,93%	8	29,78%	14	51,85%

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

Forrás: TeIR Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a
15-64 év közötti népesség arányában II. (%)**

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

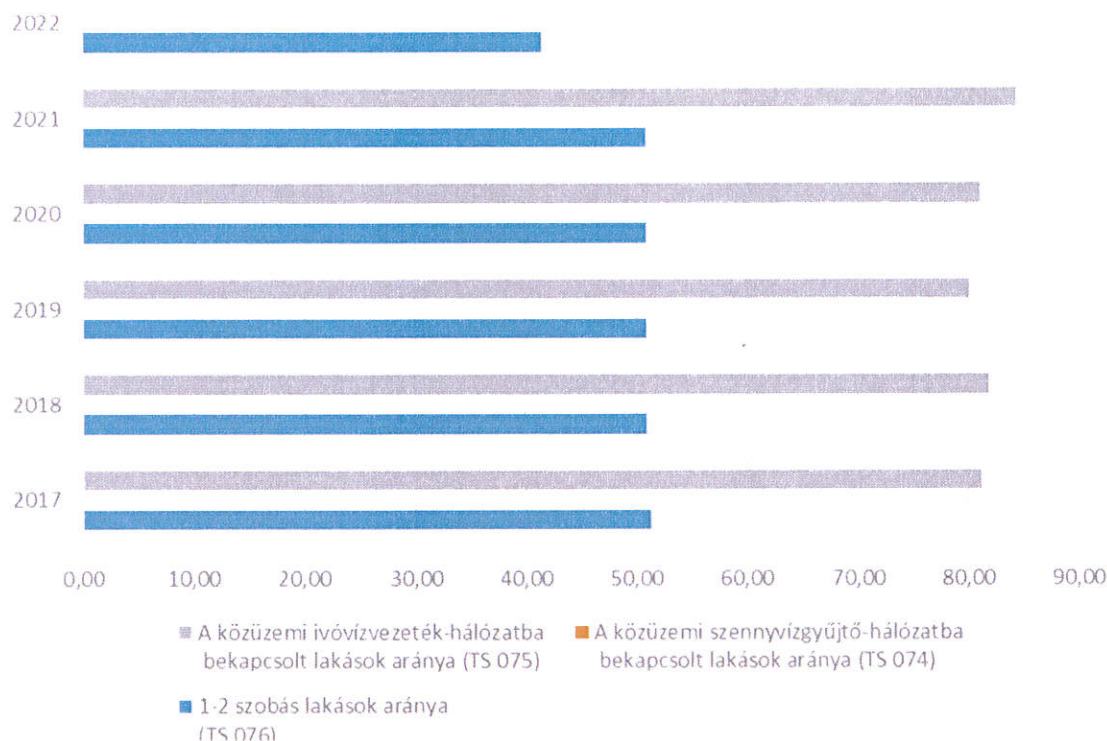
A lakásállomány stagnál, de jellemző, hogy a meglévő épületek felújításra, korszerűsítésre kerülnek, élhetőbbé válnak.

Tábla: 3.4.1.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	298	0	0,00	51,34	0,00	81,21
2018	298	1	3,36	51,01	0,00	81,88
2019	298	0	0,00	51,01	0,00	80,20
2020	298	0	0,00	51,01	0,00	81,21
2021	298	0	0,00	51,01	0,00	84,56
2022	313	1	3,19	41,53	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

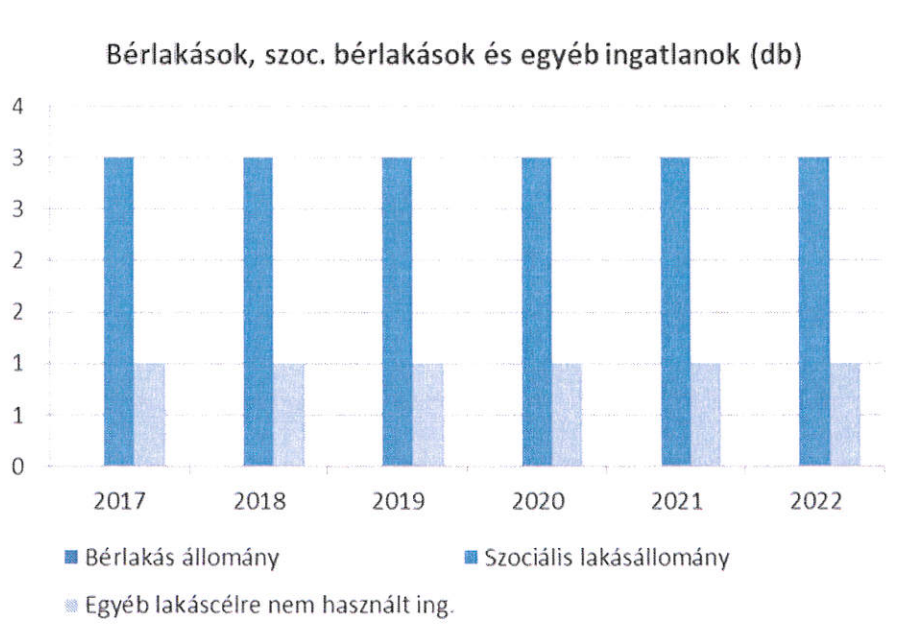
a) bérlakás-állomány

A bérlakás legfontosabb jellemzője, hogy lakhatást biztosít a rászorulóknak, nem tulajdont. Az önkormányzat 5 db bérlakással rendelkezik, melyből kettő szolgálati, s van egy nem lakáscélú ingatlan amit lakhelyként használ egy lakos.

Tábla: 3.4.2. opcionális

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	298	n.a.	n.a.	0	3	0	1
2018	298	n.a.	n.a.	0	3	0	1
2019	298	n.a.	n.a.	0	3	0	1
2020	298	n.a.	n.a.	0	3	0	1
2021	298	n.a.	n.a.	0	3	0	1
2022	313	n.a.	n.a.	0	3	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Mikebudán a 80-as években a külterületen hobbitelkeket parcelláztak, amit mára már állandó lakás céljára használnak. Kiterjedt tanyavilág alakult ki, melyek egy részén kisüzemi termelés- állattartás, növénytermesztés - folyik, míg a többi lakófunkciót lát el.

A táblázatból jól láthatjuk az elmúlt években nem épültek új házak, a lakásállomány nem változott. Pontos adat nem áll rendelkezésre, de vannak olyan épületek, amelyek a devizahitel károsultak tulajdonából a Nemzeti Eszközkezelőhöz kerültek. Jellemző azonban az ingatlanok tekintetében a felújítás, korszerűsítés, az energiahatékonyság érdekében tett erőfeszítések. Az Önkormányzat épületei megújultak. A Faluház, Községháza felújítására került sor a Magyar Falu Program keretében 2022-ben. 2021-ben a Mikebudai Községi Tér és Könyvtár épületének tetőszerkezete került felújításra. 2019-ben megvalósult a Mikebudai Óvoda tetőszerkezetének felújítása, energetikai korszerűsítése, akadálymentesítése, valamint az udvari játszótéri eszközök beszerzése.

b) szociális lakhatás

A szociális lakhatás megnevezés társadalmi felelősségvállalásból fenntartott bérlakást takar, mely olyan személyek számára biztosít megfelelő lakhatási viszonyokat, akik arra rászorulnak. A településünkön évek óta változatlan a száma, 5db. van.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
Mikebudán egy darab ilyen építmény található.

e) lakhatást segítő támogatások

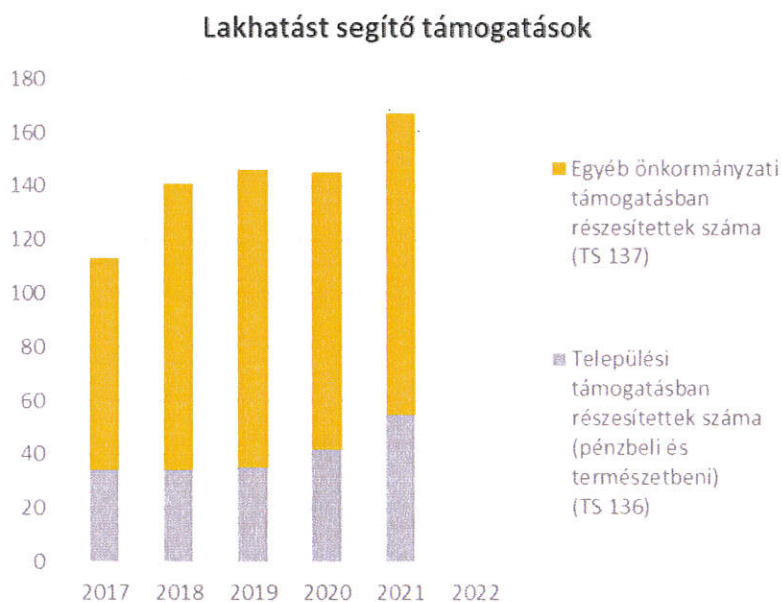
Lakhatást segítő támogatások

A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoportok családjai számára. Jogszabályi változást követően 2015. február 28 napjáig került folyósításra a normatív lakásfenntartási támogatás. Azt követően a terhek enyhítését szolgálja (2015.03.01-től), a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető települési, lakhatási támogatás. A támogatás természetbeni ellátásként is folyósítható. Településünkön természetbeni ellátásként szolgáltatóhoz utalással történik a támogatás megállapítása. Az igénybevevők száma csökken, vélelmezhetően a jövedelem emelkedésének köszönhetően.

Tábla: 3.4.3.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatás- ban részesítettek száma (pénzbeli és természet- beni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	34	79
2018	34	107
2019	35	111
2020	42	103
2021	55	112
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottságról nem rendelkezünk adattal.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Mikebuda Község kiterjedt tanyavilággal rendelkezik, a falu településfejlesztési koncepciója értelmében a helyi infrastruktúra, ezen belül a belterületi utak és járdák építését, a külterületi utak

járhatóvá tételét is biztosítani szükséges. A helyi közszolgáltatások minőségét folyamatosan fejleszteni szükséges. A Magyar Falu Program keretében a Jókai és Sport utca szilárd burkolattal ellátása történ meg 2022-ben, az Erdő utca 2021-ben, a Malom u. 2020-ban. A külterületi utak rendbetételében segítséget jelent a 2021-ben megpályázott traktor, pótkocsi, ágaprító, részűzűző, homlokrakodó kanál. Élhetőbbé, elérhetőbbé, s járhatóbbá váltak a külterületi utak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Mikebudán nem találhatóak szegregátumok, telepek. A szétszórta elhelyezkedő külterületi ingatlanok, tanyák sem tartoznak e kategóriákba.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kovai szerint „több mint 10 év a különbség a legjobb és a legrosszabb gazdasági helyzetű területeken élők várható élettartama között.”²³ az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében, Mikebuda községben az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény rendelkezései érvényesülnek. A település közigazgatási területe egy vegyes háziorvosi körzetet alkot Albertirsa város 3. számú felnőtt háziorvosi körzetével. A házi gyermekorvi körzet is vegyes körzet, ami Albertirsa város 1. számú gyermek háziorvosi körzetéhez tartozik. Heti két alkalommal tartanak rendelőt az orvosok településünkön, az Egészségházban.

A védőnői ellátás is vegyes körzetet alkot. A védőnő heti rendszerességgel keresi fel a kisgyermekes családokat, és az óvodában nevelkedő gyermekeket.

A 24 órás orvosi ügyeletet Albertirsán vehetik igénybe a lakosok.

Fogorvosi ellátás helyben nincs, azt csak Albertirsán tudják igénybe venni a község lakosai az albertirsai 2. fogorvosi körzetben. Gyógyszerekhez legközelebb Albertirsán jutnak a lakók.

Szakorvosi ellátásokat Albertirsán és Cegléden vehetnek igénybe a lakosok.

- b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az orvosok és a védőnő által biztosított szűrővizsgálatok minden mikebudai lakos számára biztosítottak. A védőnő az óvodában végzi el a kötelező szűrővizsgálatokat.

²³ KOVAI Cecília: Az etnicitás szerepe az egyenlőtlenségek magyarázatában, és a hozzáférés esélyei a magyarországi hátrányos helyzetű csoportoknál Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Budapest, 2017. p. 229.

A Kultúrház minden évben helyet ad a mozgó tudószűrő állomásnak.

c) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Mikebudai Óvodában melegítőkonyha működik. Ide érkezik az Aranypatkó Vendéglőből az étel. Ugyanezen szolgáltató biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést is. Mely az év közti szünetekben házhoz-, a nyári szünetben a volt iskola épület tálaló konyhájára történő kiszállítással történik, ahova jöhetnek a gyermekek a részükre kiadagolt ételükért.

Az étkeztetéssel, étrendkészítéssel, nyersanyag felhasználással kapcsolatban a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben foglalt követelmények az irányadóak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen szervezett sportfoglalkozások nincsenek. A Kultúrház már adott helyet egyéni szervezésben megvalósuló foglalkozásoknak, de sajnos nem voltak hosszú életűek.

Úgy gondoljuk, a sport segíthet a hátrányos helyzetű csoportok (szegények, nagycsaládosok, fogyatékkal élők) felzárkóztatásában is, hiszen lehetőséget nyújthat a könnyebb társadalmi beilleszkedésre, adottságaik kibontakoztatására és fejlesztésére. A sport révén elsajátíthatók az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek, lehetőség nyílik a kiemelkedésre, az önmegvalósításra, valamint az elért sikerek, örömök pozitívan hathatnak környezetükre is. A sportnak továbbá közösségépítő szerepe is jelentős. Így jövőben célszerű ezen a területen fejlődünk.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Ahogy arról fentebb már említést tettünk a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokat a Humánszolgáltató Társulás fenntartásában működő Albertirsai Kistérségi Szociális Segítőház látja el. Az intézménynek a községben is van nyitva álló helysége, de elsősorban a családok személyes felkeresésével történik a gondozás.

2020 július 1-től működő falugondnoki szolgálat a gyermekek, az idősek, a munkanélküliek, a különféle betegségben szenvedők számára jelent segítséget, a Magyar Faluprogram keretében 2019-ben beszerzett 1 db kilenc személyes Toyota Proace Shuttle személygépjármű igénybevételel.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A településen ez a szolgáltatás családsegítő szolgálat keretein belül kerül ellátásra, illetőleg a gyermekek az általános- és középiskolában juthatnak hozzá.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A pénzügyi és természetbeni ellátások megállapításakor pozitív diszkriminációval segítjük a különböző célcsoportokhoz tartozókat. (pl.: szegénységben élők, fogyatékkal élők, idősek).

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat számára Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Az önkormányzat az ügyintézés és a foglalkoztatás során mindent megtesz az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Az önkormányzat nem kapott ilyen irányú visszajelzést.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Tábla: 3.7.1.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	van	359	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közösségi élet színteréül jelenleg három épület – Művelődési ház, Alkotóház és az iskola épülete áll a lakók részére. A Művelődési Házban klubkönyvtár működik. A Művelődési Ház otthont ad továbbá egyéb rendezvényeknek is, mint az Idősek Világnapja alkalmából tartandó ünnepségek, de bálók helyszínéül is szolgál. Az elmúlt években nyaranta tábort is szerveztünk a gyermekek részére. Az elmúlt években Kézműves Kuckó is megkezdte tevékenységét az épületben, de hely hiányában már az iskola épületébe költöztek át.

Az iskola épülete az Akácvirág Nyugdíjasklubnak ad otthont, de itt szoktuk szétosztani a soproni Szent Benedek Idősek Háza által gyűjtött adományokat is.

Szabadtéri közösségi térként a sportpályát és a játszótérrel emlékeztetjük meg. A Magyar Falu Program keretében 2021-ben megvalósult az óvodai játszódudvar és közterületi játszótér fejlesztése

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Településünkön nem élnek kisebbséghez tartozó személyek, csoportok, így etnikai konfliktusok nem adódnak

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az elmúlt évek legjelentősebb adományait a már említett Szent Benedek Idősek Háza dolgozói gyűjtik. Az adományok széles skálája segített már családoknak, de az óvoda eszköz készletét és a könyvtár állományát is tudtuk gyarapítani.

Adományokat az Albertirsai Kistérségi Szociális Segítőházon keresztül is kapnak a családok.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nincs Mikebudán nemzetiség, viszont a hollandok közül többen szereztek ingatlant a faluban, s próbálnak beilleszkedni pl. programszervezéssel, nyári tábor formájában.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs roma nemzetiség a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Foglalkoztatási arányok javítása	1. munkanélküliek bevonása közmunkaprogramba, további foglalkoztatási lehetőség felkutatása, mezőgazdasági munkába bevonás lehetősége
2. Információ szolgáltatás rászorulóknak	2. Az érintettek teljeskörű tájékoztatást kapjanak az önkormányzat által nyújtott támogatásokról,
3. munkanélküliek helyzetének javítása	3. Nem regisztrál mindenki, de a helyi támogatások igénybevételehez, illetőleg a munkaügyi központ programjaihoz és állásajánlatához szükséges a regisztráció.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszóval az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznek. Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszereinek is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszert. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezeletlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, il-

letve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkenti társadalmi hátrányaikat. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44-ről 52% - ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. (Gyermekekesélyek körét tartalmazzák az iskolák pedagógiai, ill. gyermekvédelmi programjai is). Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”²⁴

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Tábla: 4.1.

4.1. számú táblázat - Gyermekekorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	351	375	726	48,35%	51,65%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			21	2,89%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	39	49	88	5,37%	6,75%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	8	12	20	1,10%	1,65%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont). A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan

²⁴ MAKKOS Nándor: Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

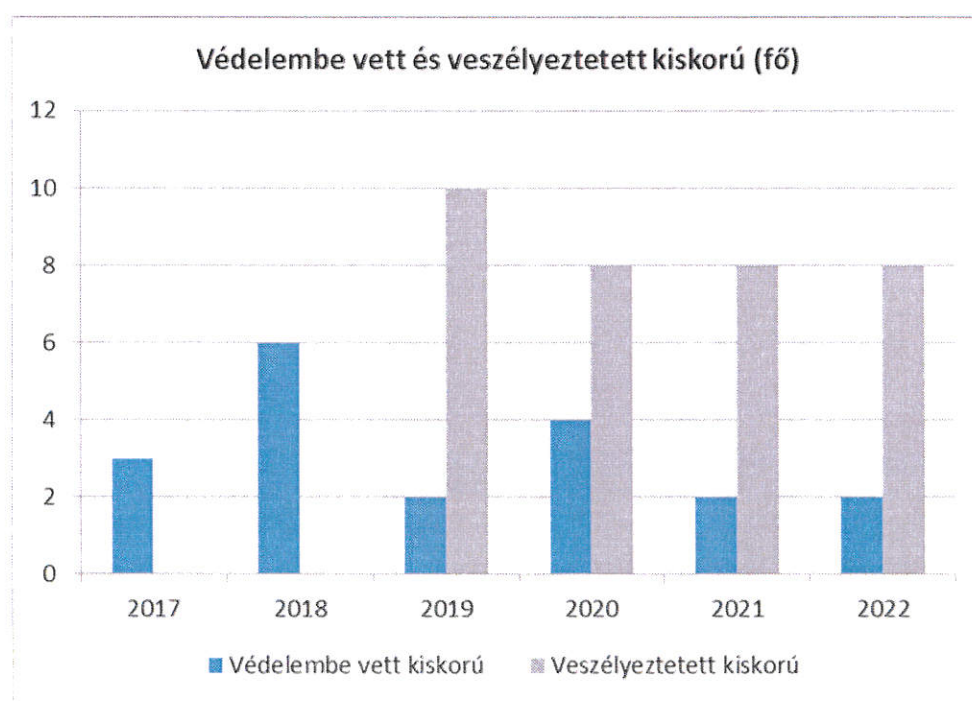
feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdése).

Tábla:4.1.1.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	3	n.a.
2018	6	n.a.
2019	2	10
2020	4	8
2021	2	8
2022	2	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Gyvt. változását követően a jegyzőtől a járásokhoz került a védelembe vételi eljárás (2013-tól). A lakosok ezt követően a Ceglédi Járási Hivatal kirendeltségén, Albertirsán tudják intézni ügyeiket, míg korábban az ügyintézés helyben is elérhető volt. 2023-tól már csak Cegléden tudnak eljárni.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

Tábla: 4.1.2.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	19
2018	14
2019	9
2020	9
2021	13
2022	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek száma 2019-2020. évben 9 fő, mely 2021-ben megemelkedett 13 főre, ami a Covid 19 utóhatásának tudható be, a munkanélküli-vé válók jövedelemcsökkenése érezteti hatását.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

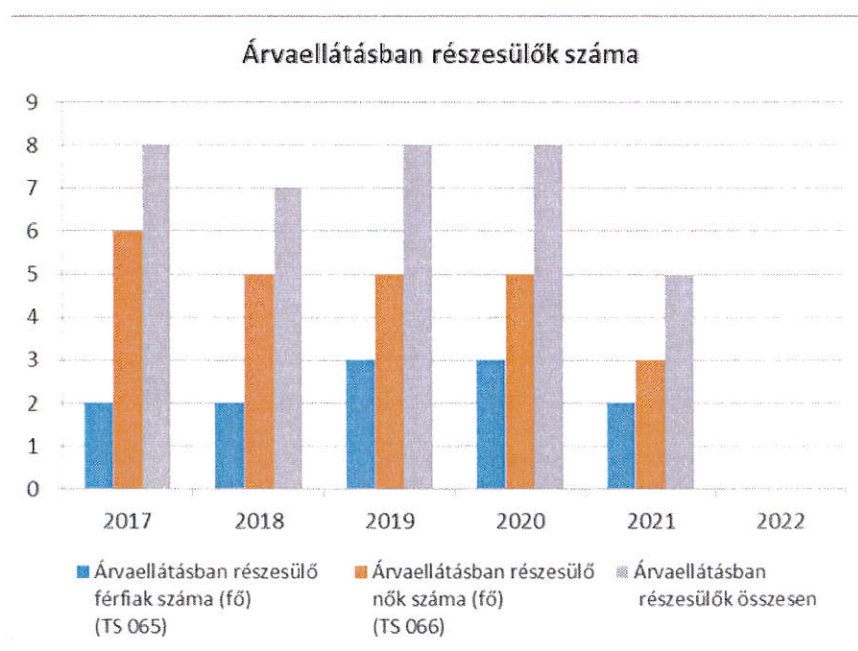
Mikebuda Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek és családjuk részére, ha önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként nem várt többletkiadások elhárításához a rendeletében meghatározottak szerint támogatásokat biztosít.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló rendelet értelmében a családok rendkívüli települési támogatásban, lakhatási támogatásban, gyógyszer-támogatásban és temetési támogatásban részesülhetnek. Szintén e rendelet tartalmazza, a babaköszöntő csomag juttatását, mely az újszülöttek megérkezéséhez nyújt a családnak - anyai jogon – támogatást, természetbeni ellátás formájában.

Tábla: 4.1.3.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	2	6	8
2018	2	5	7
2019	3	5	8
2020	3	5	8
2021	2	3	5
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A Gyvt. 21/B.§ (1) bekezdése alapján az intézményi gyermekétkeztetést *ingyenesen* kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy nevelésbe vették;

az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették;

c) azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha nevelésbe vették, vagy utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os *normatív kedvezményével* kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

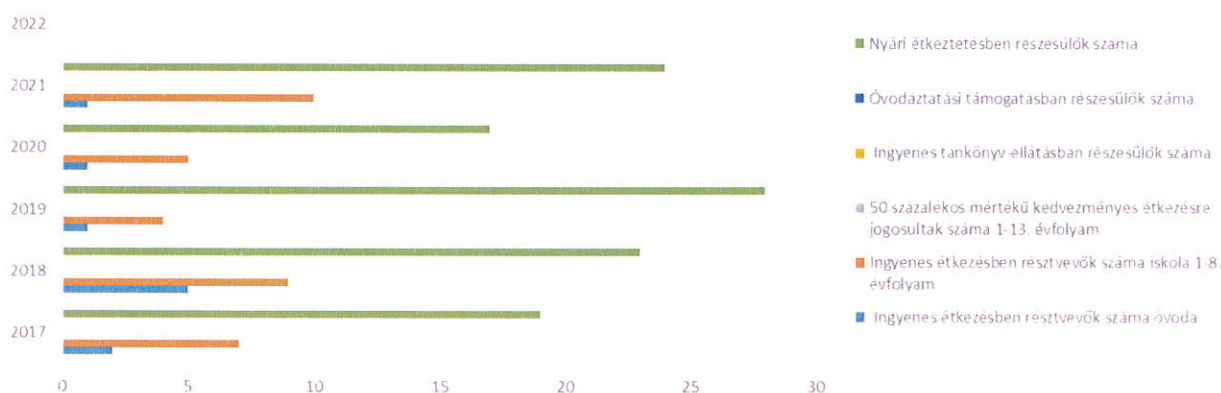
Szünidei gyermekétkeztetés: A Gyvt. 2016.január 1. nappal hatályba lépett 21/C. §-a értelmében a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg étkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a jogszabályban előírtak alapján köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani. Ezen formában 2021. évben fő vette igénybe az ellátást.

Tábla: 4.1.4. opcionális

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	2	7	n.a.	n.a.	n.a.	19
2018	5	9	n.a.	n.a.	n.a.	23
2019	1	4	n.a.	n.a.	n.a.	28
2020	1	5	n.a.	n.a.	n.a.	17
2021	1	10	n.a.	n.a.	n.a.	24
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásban részesülők száma

- e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;
- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált lakókörnyezet nincs Mikebudán, ezért ez a fejezet a település szempontjából nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

Az albertirsai 4. sz. védőnői körzet védőnője látja el Mikebuda érintett lakóit.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A háziorvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a háziorvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása. Az albertirsai 1. sz. gyermekorvosi körzet orvosa látja el a mikebudai gyermeklakosságot, illetőleg a 3. sz. háziorvosi körzet orvosa pedig a felnőttek részére tart heti két alkalommal Mikebudán rendelőt.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkori nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztéséről, rehabilitációjáról. Az óvodai ellátásban történő fejlesztést, szakképzett óvónők végzik. A gyermekek korai fejlesztését a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat (Cegléd) biztosítja.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	25	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30	16.30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (hét)	6	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Mikebudán nincs ilyen jellegű ellátás.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Településünkön nem kötelezően ellátandó feladat, ezért jogszabály szerint évente megtörténik a felmérés a bölcsődés korú gyermekek családjában, a tekintetben, hogy kéri-e a bölcsődei ellátást vagy sem. A felmérés eredményeként ez ideig nem volt a településen megfelelő számú bölcsődei ellátást igénylő család.

A Gyvt alapján²⁵ a bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3, de legfeljebb negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig nevelhető és gondozható. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

a) - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -

aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és

b) a védelembe vett gyermeket.

f) gyermekvédelem;

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

²⁵ 1997. évi XXXI. törvény [Gyvt.] VI/C. Fejezet, Gyermekek napközbeni ellátása.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

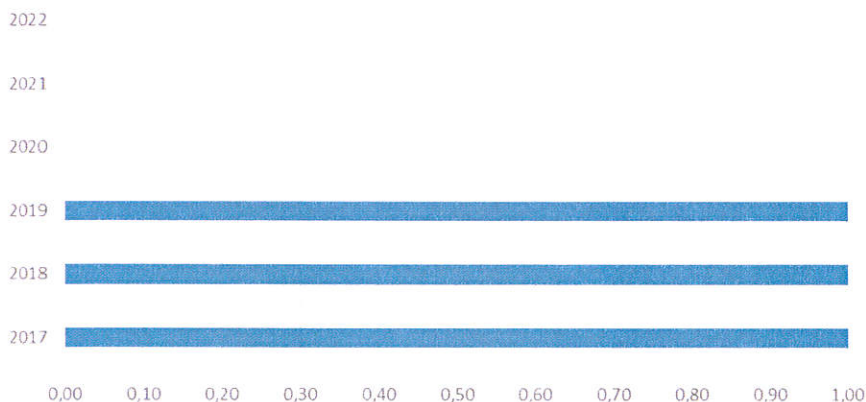
Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint ha a szülők ezt igénylik.

Tábla: 4.4.-es

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	14	5	35,71
2018	18	4	22,22
2019	17	2	11,76
2020	16	0	0,00
2021	16	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül

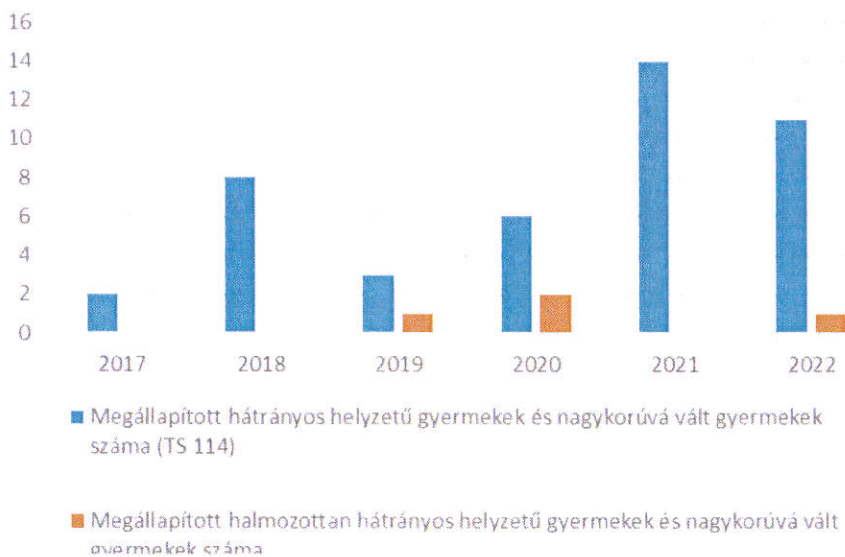
4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	1	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	1	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	2	0
2018	8	0
2019	3	1
2020	6	2
2021	14	0
2022	11	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

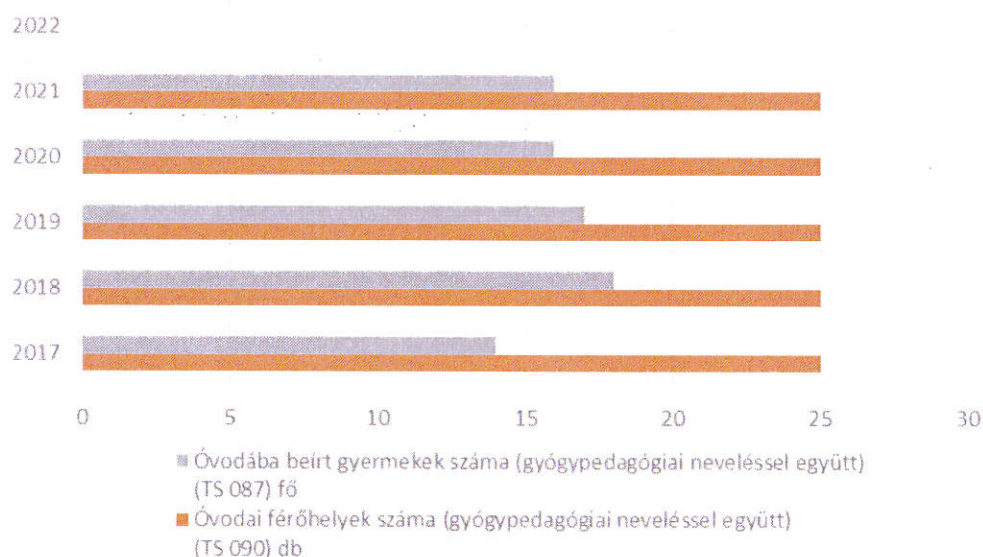
Mikebuda önkormányzata csak óvodát tart fenn, a tankötelezettség teljesítése legnagyobb számban az Albertirsán működő oktatási intézményekben történik.

A 2020. július 1-től működő falugondnoki szolgálat illetőleg a falubusz segítséget jelent óvodába, iskolába, szűrővizsgálatra, orvosi, szakorvosi rendelésre eljutáshoz, gyógyszerbeszerzésre, más településre, ügyintézésre történő eljutáshoz.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	1	25	1	14	0	0	14
2018	n.a.	1	25	1	18	0	0	18
2019	n.a.	1	25	1	17	0	0	17
2020	n.a.	1	25	1	16	0	0	16
2021	n.a.	1	25	1	16	0	0	16
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai férőhelyek

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

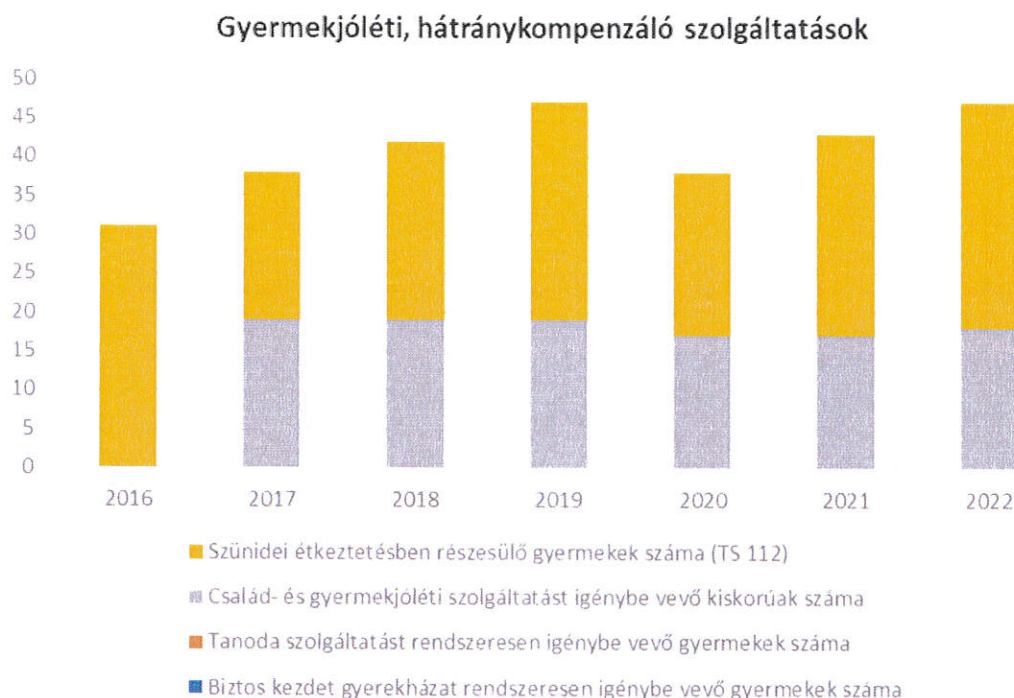
e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az szünidei étkeztetés mellett vagy némely családnál helyett, igényként merült fel egy egyszeri nagyobb összegű nevelési támogatás. 2023-ban 16 család, 40 gyermeke kapott 10.000-10.000 Ft összegű támogatást.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerek-házát rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	31
2017	n.a.	n.a.	19	19
2018	n.a.	n.a.	19	23
2019	n.a.	n.a.	19	28
2020	n.a.	n.a.	17	21
2021	n.a.	n.a.	17	26

2022	n.a.	n.a.	18	29
------	------	------	----	----

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1.szabadidős, szünidei foglalkozások megszervezése, új közösségi tér teremtése	1.gyermekek számára biztosítani a megfelelő szabadidős elfoglaltságot, táborozási lehetőséget, alkotóház felújítása
2.Sportolási lehetőség hiánya	2.sportpark fejlesztése, játszótéri elemek bővítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki a modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyák gazdasági és szociális helyzetét, akiknek e terheket úgy tűnik, hogy viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.²⁶

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

²⁶ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Tábla: 5.1.1.; 5.1.2.; 5.1.3.

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban.

A nőkre a kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezednek, a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). A munkába járás és a gyermeknevelés összeegyeztetése is vethet fel gondokat. Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

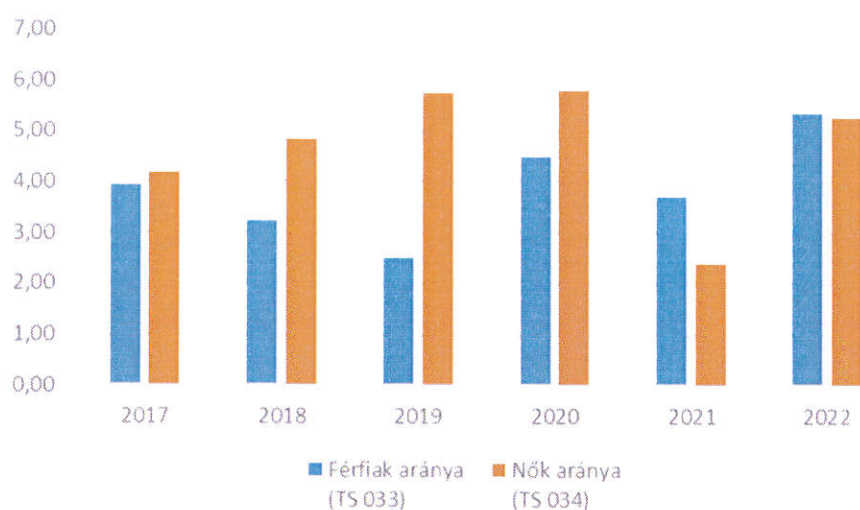
b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A területileg illetékes foglalkoztatási osztály szervez képzési programokat, azokon a mikebudai nők is részt vesznek, de számukról nem áll rendelkezésre adat.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	3,94	4,18	4,06%
2018	3,23	4,84	4,04%
2019	2,51	5,74	4,13%
2020	4,49	5,81	5,15%
2021	3,7	2,41	3,06%
2022	5,34	5,28	5,31%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

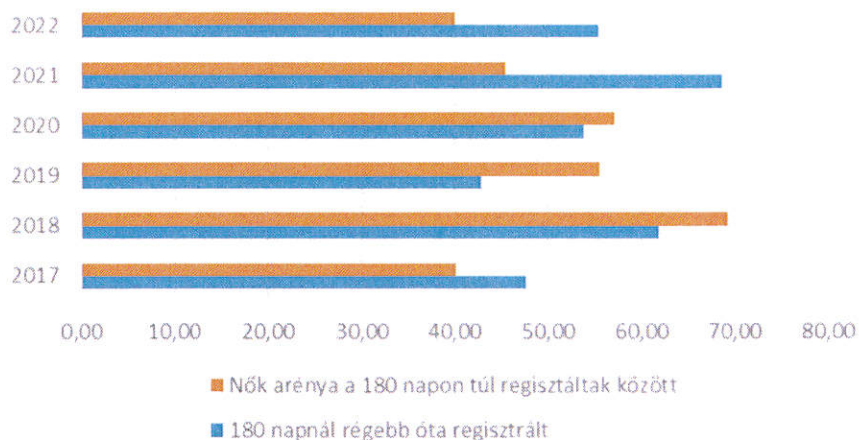

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	47,62	40
2018	61,9	69,23
2019	42,86	55,56
2020	53,85	57,14
2021	68,75	45,45
2022	55,56	40

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

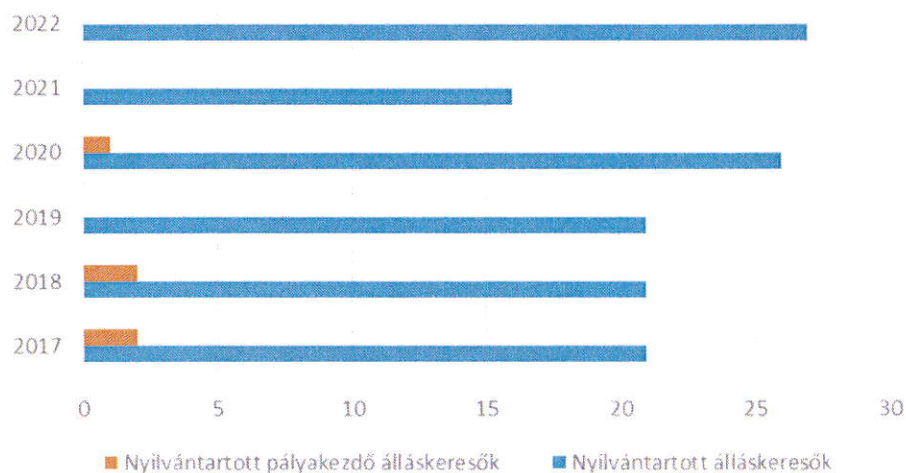
180 napnál hosszab ideje álláskeresők

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	21	2
2018	21	2
2019	21	0
2020	26	1
2021	16	0
2022	27	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők

c) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A területileg illetékes foglalkoztatási osztály szervez képzési programokat, azokon a mikebudai nők is részt vesznek, de számukról nem áll rendelkezésre adat.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznék. Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település kínálta munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot és az indított képzéseken, programokban vesznek részt. Alkalmi jelleggel, nyári időszakban idénymunkán (metszés, gyümölcsök szüret, csemetekert stb.) jelentős számú alacsony végzettségű nő helyezkedik el és ez jelent jövedelmet számukra.

A fenti adattáblából az látszik, hogy 2019-ig a nyilvántartott álláskeresőik között a nők aránya volt magasabb, 2020-ban viszont a férfiaké.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A nők munkaerőpiaci hátrányos megkülönböztetésére nem áll rendelkezésre adat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Mikebudán csak óvoda működik. A köznevelési törvény értelmében óvodai ellátást már 2,5 éves kortól igénybe vehetik a családok. Ez a félév is sokat segít a munkába visszatérni szándékozók-nak. Igényfelmérés alapján az óvoda napi 10 órán át tart nyitva.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

A családtervezés, anya és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. E területen belül is fokozott figyelmet fordítanak a szociálisan nehéz helyzetben élő várandósokra és a gyermeküket egyedül nevelő anyákra. A gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását a leendő szülők számára már várandós korban megkezdik: beszélgetések, családlátogatások keretében. A védőnők segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismertetésében és a hozzátartozó nyomtatványok beszerzésében, kitöltésében.

A település védőnői ellátását korábban már bemutattuk.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A célcsoport vizsgálatánál említeni kell, hogy jelentős probléma a családon belüli erőszak, melyről nincsenek adatok helyi szinten. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozatok számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyez-

tetett csoport elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért.

A szociális ellátó rendszere, a házi orvos, a házi gyermekorvos, a védőnő, a család- és gyermekjóléti szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt.

A községben nem érkezett jelzés a családsegítő felé, jegyző felé sem fordultak tájékoztatásért és a KMB sem számolt be éves beszámolójában arról, hogy esetleg erre irányuló riasztásuk, vagy intézkedésük lett volna.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Az Szt. alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.²⁷

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünkön a nők foglalkoztatási aránya jónak mondható.

Öttagú képviselő-testületünknek két férfi tagja van.

Az önkormányzat intézményeiben (Óvoda, Művelődési Ház) női alkalmazottak vannak. Továbbá a közfoglalkoztatásban is a nők vannak többségben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Mikebudán nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelme céljából alakult volna, felmérés sem készült a mikebudai nőket fokozottan érintő problémákról, így megoldásukat segítő programok sem készültek.

A nők munkába állását az óvodai nyitvatartási idő növelése mellett a mini bölcsőde segítheti. A felmérések során erre még nem fogalmazódott meg igény, de a népességmegtartó képesség növeléséhez szükség lesz rá.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1.Tartós munkanélküliség, anyák elhelyezkedésének segítése	1.Képzési programok szervezése, azok felkutatása, munkakeresés, óvoda nyitvatartás
2.Családon belüli erőszak megelőzése, a krízishelyzetben lévők által igénybe vehető szolgáltatásokról tájékoztatás hiánya	2.Jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása, az igénybe vehető szolgáltatásokról, egészségház felújítása

²⁷ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. § (1) bek.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Idős embereknél is az emberi méltóság, szociális biztonság érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség.

A 65 év felettiek száma 1,66 milliőről 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.²⁸ A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra.”²⁹ Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók.”³⁰

Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető³¹ kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, előzvegyűlten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősök.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékkal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékoság sok esetben éppen időskorban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószékek” az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület” értelmében az idősök által lakott házak, területek a kevésbé trendi, kevésbé ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az előregedő környéket az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

Gazdasági, társadalmi és kulturális tökeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az idősöket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló élet lehetőségét például az önálló ételmiszer-beszerzést, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használsz, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az idősöket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők az elmagányosodnak.

²⁸ MNTFS 2030. p.70.

²⁹ MNTFS, 2030. p.19.

³⁰ MAKKOS Nándor : Kor alapú diszkrimináció a közszolgálatban JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): 21 5 pp 24-30 (2019). p.24.

³¹ Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-7.

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad időskorában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

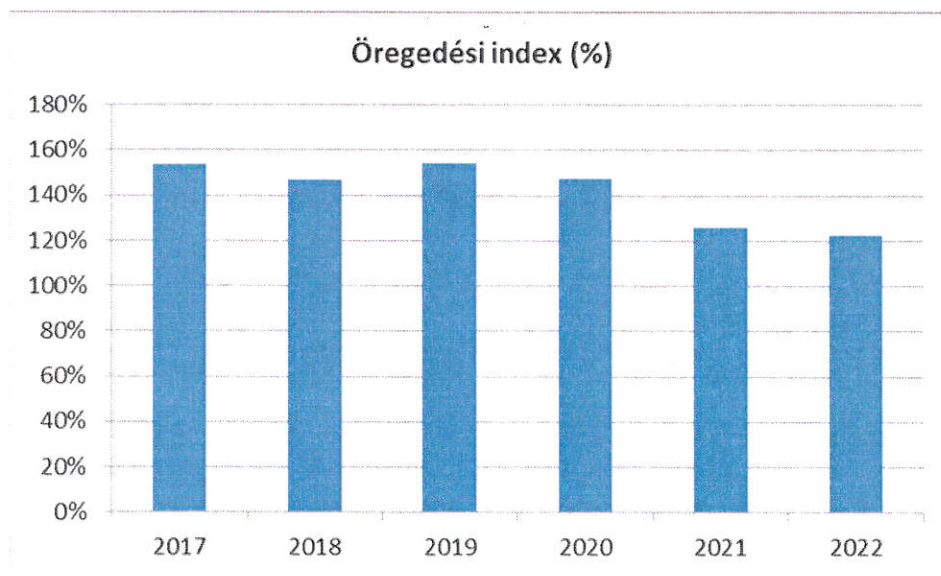
Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra..

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tábla:6.1.; 6.1.1.; 6.1.2.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	132	86	153,49%
2018	132	90	146,67%
2019	128	83	154,22%
2020	130	88	147,73%
2021	132	105	125,71%
2022	125	102	122,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

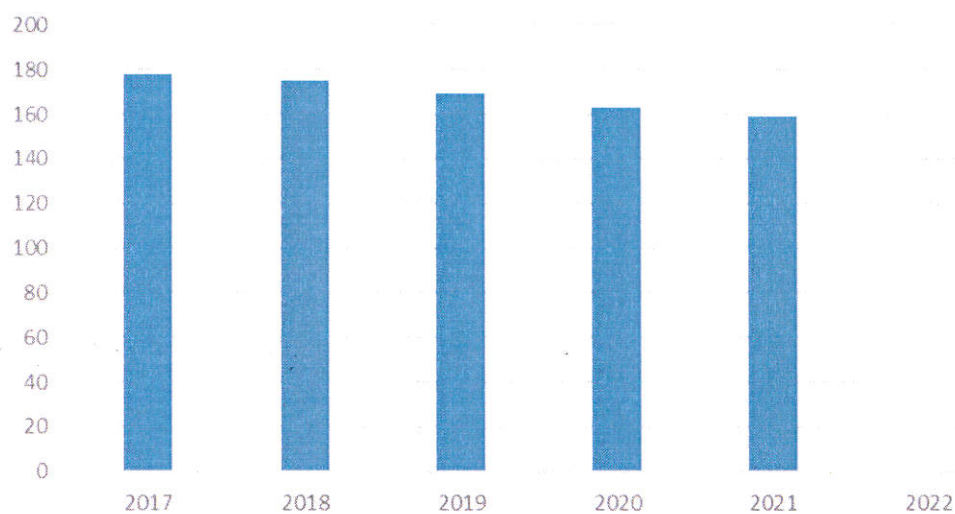

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

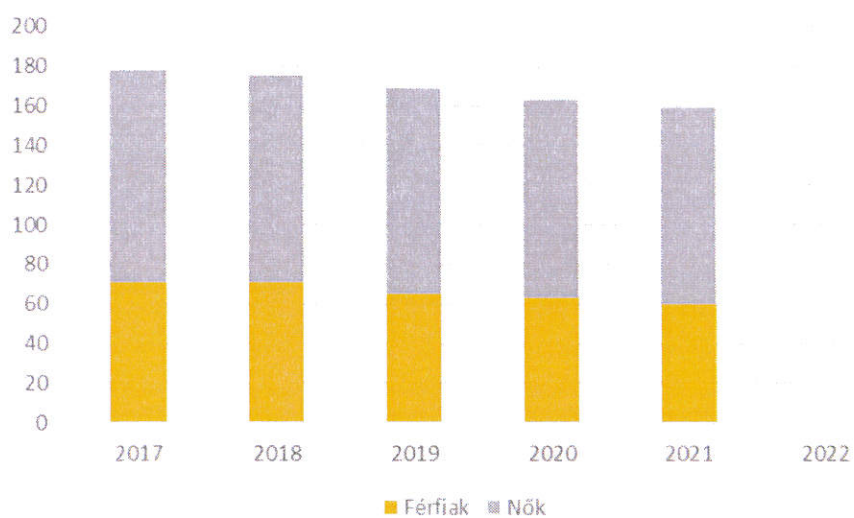
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	71	107	178
2018	71	104	175
2019	65	104	169
2020	63	100	163
2021	60	99	159
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjasok száma

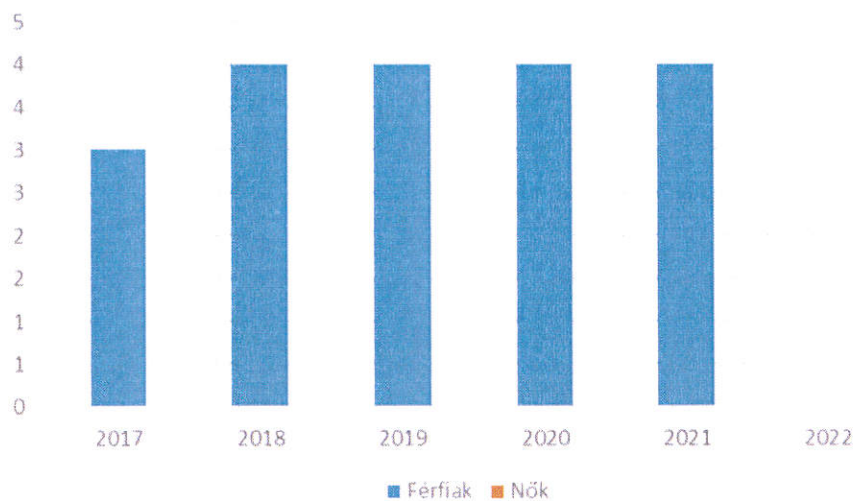
Nyugdíjasok nemek szerinti megoszlása

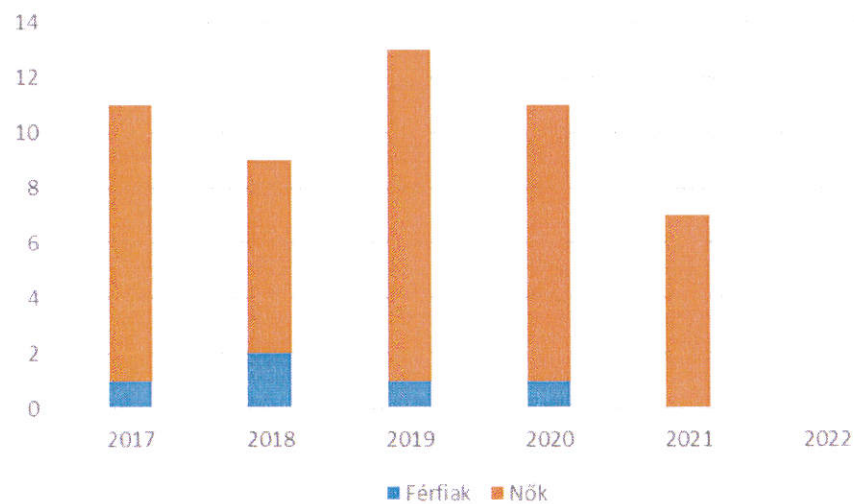
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özveggyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özveggyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	3	0	48	70	1	10	1
2018	4	0	46	71	2	7	1
2019	4	0	42	68	1	12	1
2020	4	0	38	66	1	10	1
2021	4	0	38	69	0	7	1
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

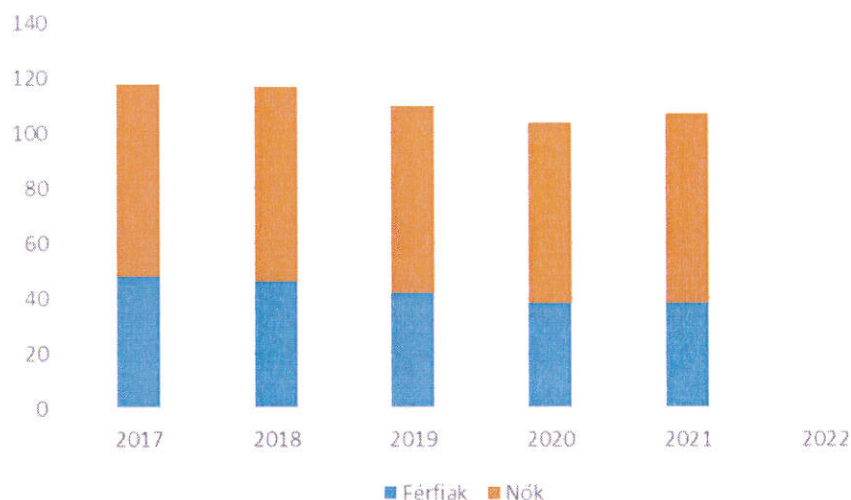
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Tábla: 6.2.

Az idősek, nyugdíjasok szívesen végeznek/végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, bár ennek az esélye a munkaerőpiacon egyre kisebb, kivéve akkor, ha speciális szaktudással rendelkeznek. Nehéz helyzetben vannak, azok az idősebb munkavállalók is (jellemzően 55 év felettiek), akiknek megromlik az egészségi állapota, megváltozik a munkaköre, vagy akit átszervezés érint, hiszen aki ebben a korban válik munkanélkülivé, annak az elhelyezkedési esélye nagyon kicsi, illetve sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerőpiacon. A vizsgált adatok igazolják, hogy településünkön is emelkedett a 61 év feletti munkanélküliek aránya.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	21	21	21	26	16	27
41-45 év (TS 042)	Fő	1	2	6	4	1	3
	%	4,76%	9,52%	28,57%	15,38%	6,25%	11,11%
46-50 év (TS 043)	Fő	5	1	2	2	1	1
	%	23,81%	4,76%	9,52%	7,69%	6,25%	3,70%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	3	4	3	2	6
	%	4,76%	14,29%	19,05%	11,54%	12,50%	22,22%
56-60 év (TS 045)	Fő	5	3	1	3	3	2
	%	23,81%	14,29%	4,76%	11,54%	18,75%	7,41%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	4	4	4	4	4
	%	9,52%	19,05%	19,05%	15,38%	25,00%	14,81%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősor, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Önkormányzatunk figyelmet fordít az idősekre. Az elmúlt években idősor világnapja alkalmából vendéglátással egybekötve köszöntöttük őket.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

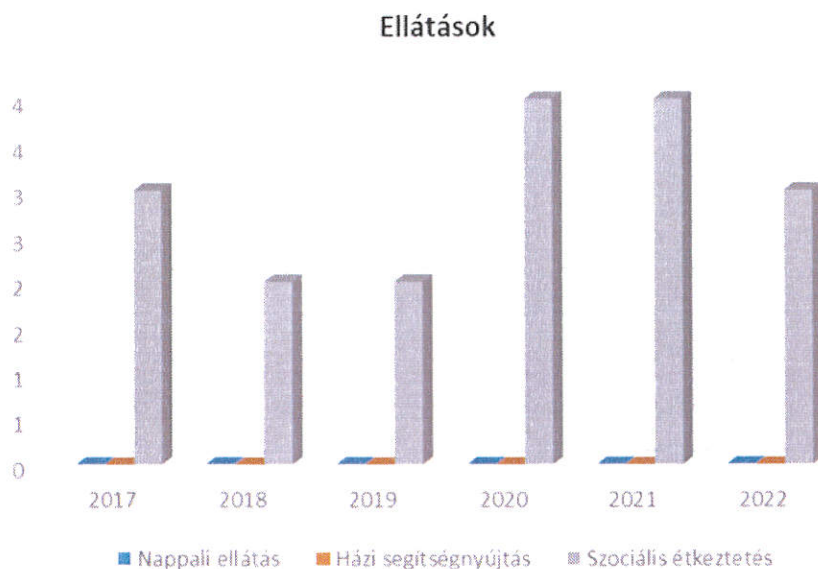
A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és a közmunkaprogram lehetőséget biztosít a nyugdíj előtt álló idősebb korosztály munkavállalásában és igyekeznek ellensúlyozni a hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősor egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Tábla: 6.3.1.;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idősorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	132	0	0	3
2018	132	0	0	2
2019	128	0	0	2
2020	130	0	0	4
2021	132	0	0	4
2022	125	0	0	3
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

A házi segítségnyújtás és a falu/tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali melegedőtől távolmaradó idős emberek esetében is biztosítja az idős emberek szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felméri az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítja a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítja meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A falugondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott falugondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel az aprófalvak és a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

Mikebudán az idős emberek az egészségügyi ellátáshoz a háziorvos rendelési idejében, azon kívül az ügyelet igénybevételevel juthatnak. Az orvosi rendelő akadálymentesítése nem megoldott, így az időskorú, mozgásszervi megbetegedésben szenvedők, vagy kerekesszékekkel közlekedők csak nagy nehézségek útján, segítséggel juthatnak be a rendelőbe. A szakellátásokhoz – mivel azok helyben nem érhetőek el- csak busszal, majd vonattal, vagy a család segítségével, autóval (ha rendelkeznek vele) juthatnak. Ezen a gondon segít a 2020. július 1-től működő falugondnoki szolgálat, illetőleg a Magyar Falu Program keretében elnyert kilenc személyes gépkocsi.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviseletének biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítségét, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszíni biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását). E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékeny-

ség feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

A néhány éve alakult Akácvirág Nyugdíjas Klub egy új teret biztosít a mikebudai időseknek. A Klub foglalkozásait az iskola épületében tartja. A Kreatív Kuckó tagjai is rendszeresen szervezik találkozójukat az aktuális ünnepek köré.

b) idősek informatikai jártassága

Önkormányzatunk erre vonatkozóan nem rendelkezik információval. A korábbi HEP célul tűzte az idősek informatikai elátottságának fejlesztése, számítógépes tanfolyamok szervezése ingyen, vagy alacsony részvételi díj mellett. Mivel ezidáig nem valósult meg, a következő időszak célkitűzése lesz újólag. ;

d) a generációk közötti programok.

Gyermeknap, falunap, augusztus 20-, idősek napja alkalmából szervezett rendezvényeinket úgy szervezzük, hogy az lehetővé tegye a különféle sport és szabadidős tevékenységeket, gasztronómiai élményeket minden generáció számára.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen
A nyugdíjasklub szervezi programjait.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1.A célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága	1.Megelőzés, késleltetés érdekében mobil szűrővizsgálatok és tanácsadás
2.Akadálymentesítés	2 Az akadálymentesítés folytatása, ott ahol erre még nem került sor.
3.Egyedülélők elmagányosodása	Közösségi életbe való bevonás, az alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, részmunkaidős vagy módosított

munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékkal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen” a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a „fogyatékkal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.”³²

A „Semmit róluk nélkülünk” James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.³³

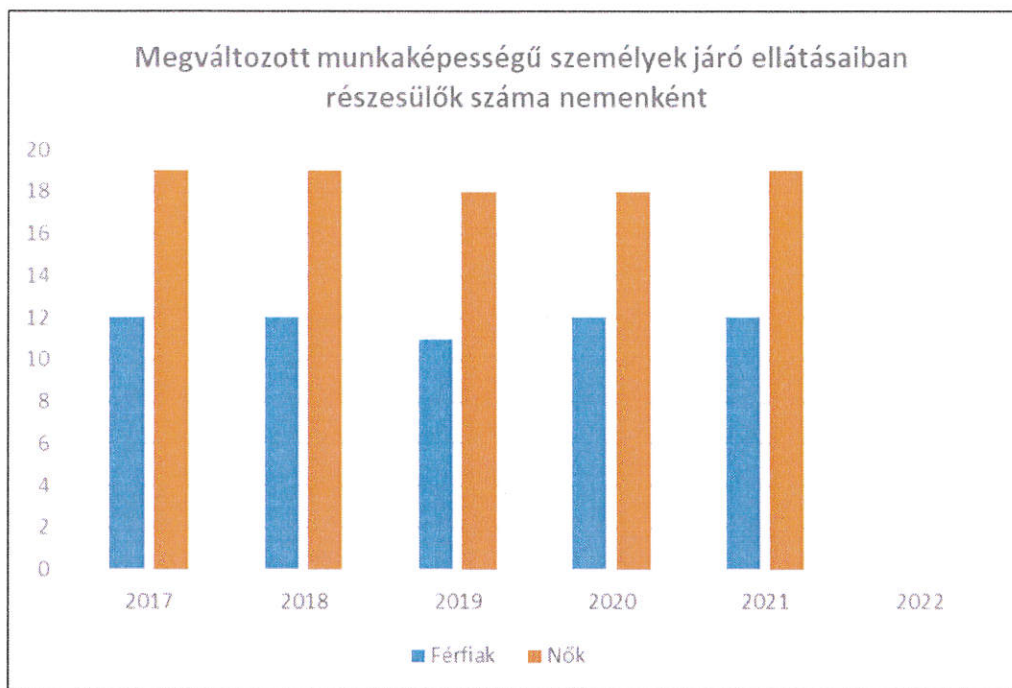
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tábla: 7.1.1.; 7.1.2.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	12	19	31
2018	12	19	31
2019	11	18	29
2020	12	18	30
2021	12	19	31
2022	n.a.	n.a.	-
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

³² MAKKOS Nándor : Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

³³ MNTFS 203. p. 23.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;
- b) munkavállalást segítő lehetőségek;
- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe:

- magasabb összegű családi pótlék,
- fogyatékossgai támogatás,
- vakok személyi járadéka,
- rokkantsági járadék,
- rokkant ellátás,
- közgyógyellátás,
- személygépkocsi szerzési támogatás,
- személygépkocsi átalakítási támogatás,
- parkolási Igazolvány,
- parkolási igazolvány,
- személyi jövedelemadó kedvezmény,
- gépjárműadó fizetése alóli mentesség.

Az önkormányzat által nyújtott települési támogatásokban részesítettek között valószínűleg vannak fogyatékkal élő, vagy megváltozott munkaképességű emberek, de erre vonatkozóan, nem gyűjtünk adatokat.

Nevezett célcsoportok részére külön pénzbeli és természetbeni ellátást önkormányzatunk nem nyújt. A fenti ellátásokat nem önkormányzatunk nyújtja, így erre vonatkozóan – kivéve közgyógyellátás – adatokkal nem rendelkezünk.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;
Megvalósult az egészségház felújítása, akadálymentesítése.
- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;
Az óvoda, a községháza, felújítása és akadálymentesítése megtörtént.
- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;
- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;
- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;
- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);
- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1.Teljes akadálymentesítés az önkormányzat és intézményei tekintetében	1.Pályázat segítségével az akadálymentesítés megoldása
2.Infokommunikációs akadálymentesítés	2. Honlapfejlesztés

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Belterületi utak, járdák felújítása, építése	1. megfelelő életvitel, közlekedési feltételek biztosítása
2. Mini bölcsőde létesítése, szakember biztosítása	2. Igény esetén, pályázati lehetőség igénybevételével minibölcsőde, szolgálati lakás felújítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);
- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;
- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;
- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;
- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

10. A HEP IT részletei

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mély- szegény- ségben élők	1.Foglalkoztatási arányok javítása	1.munkanélküliek bevonása közmunkaprogramba, további foglalkoztatási lehetőség felkutatása, mezőgazdasági munkába bevonás lehetősége
	2.Információ szolgáltatás rászorulóknak	2.Az érintettek teljeskörű tájékoztatást kapjanak az önkormányzat által nyújtott támogatásokról
	3.munkanélküliek helyzetének javítása	3.Nem regisztrál mindenki, de a helyi támogatások igénybevételéhez, illetőleg a munkaügyi központ programjaihoz és állásajánlataihoz szükséges a regisztráció.
Gyermekek	1-szabadidős, szünidei foglalkozások megszervezése, közösségi tér megteremtése	1.gyermekek számára biztosítani a megfelelő szabadidős elfoglaltságot, táborozási lehetőséget , alkotóház felújítása
	2.Sportolási lehetőség hiánya	2.sportpark fejlesztése, játszótéri elemek bővítése
Idősek	1.A célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága	1.Megelőzés, késleltetés érdekében mobil szűrővizsgálatok és tanácsadás
	2.Akadálymentesítés	2 Az akadálymentesítés folytatása, ott ahol erre még nem került sor.
	3.Egyedülélők elmagányosodása	Közösségi életbe való bevonás, az alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása
Nők	1.Tartós munkanélküliség, anyák elhelyezkedésének segítése	1.Képzési programok szervezése, azok felkutatása, munkakeresés, óvoda nyitvatartás
	2.Családon belüli erőszak megelőzése, a krízishelyzetben lévők által	2.Jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása, az igénybe vehető szolgál-

	igénybe vehető szolgáltatásokról tájékoztatás hiánya	tatásokról, egészségház felújítása
Fogyatékkal élők	1.Teljes akadálymentesítés az önkormányzat és intézményei tekintetében	1.Pályázat segítségével az akadálymentesítés megoldása
	2.Infokommunikációs akadálymentesítés	2. Honlapfejlesztés
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	1.Belterületi utak, járdák felújítása, építése	1.megfelelő életvitel, közlekedési feltételek biztosítása
	2.Mini bölcsőde létesítése, szakember biztosítása	2.Igény esetén, pályázati lehetőség igénybevételével minibölcsőde létesítése, szolgálati lakás felújítása

2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol nincs hátrányosan megkülönböztetés.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök gondozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a nemen alapuló esélyek előmozdítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sor szá ma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A célkapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntartathatósága	Önkor-mányzatok közötti együtműködés esetében az együtműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Foglalkoztatási arányok javítása	Foglalkoztatási nehézségek; a munkanélküliek jövedelmi helyzetének romlása	Munkanélküliek bevonása a közrammunkaprogramokba foglalkoztatási lehetőségek fel-	Gazdasági program	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzár-	Rövidebb i. szabb i. közfoglalkoztatási pályázatok nyújtása, munka-	Polgármester	2028. 12. 31. i., rövid hosszabb i. pályázatok beszámolói	rövid hosszabb i. pályázatok erőforrása pályázaton elnyert	Polgármesteri hivatal pályázatokban fenn-	Pályázat, a pályázatokban fenn-	Nincs aegyütműködés

			kutatása, mezőgazdasági munkába bevonás lehetősége,		kózási Stratégia	adók és munkavállalók igényeinek közvetítése			pénzügyi támogatás	sági szempontok alapján.		
2	Rászorultak részére történő információ szolgáltatás	Az önkormányzat által igénybe vehető ellátások információ az önkormányzatban nem elérhetőek, nem tudják a lehetőségeket.	Minden rászoruló teljes körű információval rendelkezik az önkormányzat által jogszabály alapján – rászorult nyújtható támogatásokról és azok mértékéről.	Gazdasági program	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Lakossági tájékoztató megszervezése, segítő társadalmi ellátások igénybe vétele kapcsán.	Polgármester. családsegítő, szociális ügyintéző	2028. 12. 31.	Évenkénti alkalommal meg szervezett tájékoztató.	Önkormányzat részéről helyi segítség biztosítása, információs anyag készítése az önkormányzat honlapján tájékoztató megjelentetése	Önkormányzati forrásból biztosított.	Nincs együttes módosítás
3	Munkanélküliek helyzetének segítése	Nem minden munkanélküli regisztráltja magát a munkügyi központban	A rászorultaknak megfelelő tájékoztatás nyújtása, családszociális segítő kollégákkal történő együttműködés	Gazdasági program	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A Munkaügyi Központtal történő egyeztetés	Polgármester, szociális ügyintéző	2028. 12. 31.)	Az intézkedés eredménye a munkügyi központ fogadókészségétől függ	Humán erőforrás.	Hosszútávú önkormányzati forrásból fenntartható.	Nincs együttes módosítás

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Szabad- idős, szünidei foglal- kozások meg- szerve- zése	Táboro- zási, szabad- idős foglal- kozások hiánya problé- mát okoz szülő- nek és gyerme- keknek.	Gyerme- kek szá- mára biztosí- tani a megfele- lő szá- badidős tevé- akenysé- geket, és atáboro- zási lehe- tőségeket	Gazda- sági prog- ram	Ma- gyar Nem- zeti Társa- dalmi Felzár- kózási Straté- gia. „Le- gyen jobb a gyer- me- kek- nek” Nem- zeti Straté- gia	önként- sek to- borzása.	pol- gár- mes- ter, Ocse- nás Mi- hálné könyv- táros, Knap Joke	2028. 12. 31. (va- sár- nap)	A prog- ra- mok- ban részt vevő gyer- mekek száma.	Önk. részé- ről hu- mán- erőfor- rás Alapít- vány részé- ről anyagi erőfor- rás.	Az Ala- pít- vány fenn- tart- ható.	Nin- cs egy ütt- mű- kö- dés
2	Gyer- mekek szabad- idős test- mozgá- sa	Játszóté- ri ele- mek bővítése	Játszótér építése	Gazda- sági prog- ram	Ma- gyar Nem- zeti Társa- dalmi Felzár- kózási Straté- gia. „Le- gyen jobb a gyer- me- kek- nek” Nem- zeti Straté- gia	Játszótér kialakí- tása	Pol- gár- mester	2028. 12. 31. (va- sár- nap)	Ját- szótér elké- szíté- se.	Pályá- zaton kereté- ben biztosí- tott anyagi erőfor- rás.	A meg- való- sítás után ön- kor- mány- zati for- rás- ból hosz- szú távon fenn- tart- ható.	Nin- cs egy ütt- mű- kö- dés

III. A nők esélyegyenlősége

1	Anyák elhe- lyezke- désének segítése	GYES lejártá után nehéz anyák elhe-	Az anyák – GYES lejára azutáni munka- keresés-	Gazda- sági prog- ram	Ma- gyar Nem- zeti Társa- dalmi	Interne- tes időszá- konkénti – állás lista	Pol- gár- mes- ter, csa- ládse-	2028. 12. 31. (va- sár- nap)	Inter- netes infor- máció nyúj- tások	Szemé- lyi erő- forrá- sok szük- sége-	Hosz- szú tá- von, ön- kor-	Nin- cs egy ütt- mű- kö-
---	--	--	---	--------------------------------	--	--	--	--	--	---	--	---

		lyezke- ének dése, elősegí- munká- tése, ba törté- meg- nő visz- könnyí- szakerü- tése. lése GYES- ról való visszaté- rés a munka- erő piac- ra mér- sékli a sze- génység kialaku- lásának kocká- zatát.			Felzár- megkül- gítő kózási dése a Straté- felirat- gia, kozott Nők és szemé- Férfiak lyeknek Társas- az ak- dalmi tuális Egyen- kör- lőségét nyékbeli Előse- állások- gítő ról. Nem- zeti Straté- gia			száma sek.	mány és zati for- rás- ból fenn- tart- ható		
2	Krízis- helyzet- ben lévő szemé- lyek	Nincse- Széles nek krí- körü zishely- tájékoz- zetben tatás igénybe ezen vehető intézmé- szolgál- nyek tatások címéről, (pl.: befogadó családok készsé- átmeneti géről. otthon- na, anya- otthon	Gazda- Nők és Széles sági Férfiak körü prog- Társas- lakossá- ram, dalmi gi tájé- Szociá- Egyen- koztatás lis lőségét az Szol- Előse- igénybe gálta- gító vehető vezési Nem- szolgál- Koncepció Straté- ról a rászoru- lónak			Pol- gár- mester	2028. 12. 31.	In- for- máció nyúj- tások száma	Szemé- lyi erő- forrá- sok szük- ségek	Ön- kor- mány zati for- rás- ból hosz- szú- távon fenn- tart- ható	Nin cs egy ütt- mű- kö- dés

IV. Az idősok esélyegyenlősége

1	Idős lakosok segíté- sébe lakos- ság, civil- szerve- zetek, egyhá- zak be- vonása	Köz- szolgál- tatások igény- bevéte- léhez való esélyük csökken egészsé- gi álla- potuk romlása és önel- zés	Az idő- seknek folyama- tos segít- ségnyúj- tás. A közszol- gáltatá- sokhoz való na- gyobb esélyű hozzáfé- lés bizto-	Gazda- sági prog- ram	Ma- gyar Nem- zeti Társas- dalmi Felzár- kózási Straté- gia, Idős- ügyi Nem- zeti	Idős lakosok , civilmes- szerve- zetek bevoná- sa az idős	pol- gár- mes- ter, pol- gár- meste- ri hi- köz- tisztvi- selői	2028. 12. 31.	A ci- vil- szer- veze- tek és ön- kéntes segí- tők do- ku- men- tálhat-	Ön- kor- mány- zat és érintett civil- szerve- zetek hu- mán- erőfor- rása.	A civil- szer- veze- tek kel és ság- gal törté- nő fo- lya-	Nin cs egy ütt- mű- kö- dés
---	--	--	--	--------------------------------	--	--	---	------------------	---	---	--	---

		látó ké-sítése. pessé- gük hiá- nya kö- vetkez- tében.		Straté- gia	emberek segítésé- re.		ják ezzel kap- csola- tos tevé- kenys égü- ket.	matos együt tmű- kö- döss el meg- való- sítha- tó				
2	Már működő díjasok Nyugdíjas Egyesület népszerűsítése	A nyugdíjas szociális kapcsolatai népszerűsítő külték. Sokan egyedül élnek	Az eddig működő nyugdíjas klubban. népszerűsítse, hogy minél több aktív, egyedül élő idős kívánjon a részese lenni. Így megakadályozva az elmagányosodását az időseknek. A közösségi programok számának növelése, kirándulások szervezése.	Gazdasági program.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Nyugdíjas Egyesület társaság, programok, kirándulások szervezésében történő segítségnyújtás.	Polgármester, Jasna, Jesen, Nyugdíjas Egyesület.	2028. 12. 31. (vasárnap)	Pályázatok száma.	Személyi és anyagi erőforrások biztosítása az önkormányzat részéről, pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel.	Önkormányzati, egyesületi és pályázati forrásból fenn tartó.	Nincs egy ütműködés

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Középületek, járdák, parkok,	Középületek nem teljes körűen	Az intézmények teljes körű	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társas-	Középületek átépítése, bővítése az Intéz-	Polgármester, Jasna, Jesen, Nyugdíjas Egyesület.	2028. 12. 31. (vasárnap)	Pályázatok száma.	Hu-mán, pénzügyi erőfor-	Pályázatok száma.	Nincs egy ütműködés
---	------------------------------	-------------------------------	----------------------------	-------------------	------------------------	---	--	--------------------------	-------------------	--------------------------	-------------------	---------------------

	aka- dály- mente- sítés	aka- dály- mentesi- tettek. Közterü- leten történő mozgá- sukban akadá- lyoztat- va van- nak.	aka- dálymen- tesítésé- nek ki- alakítása. Biztosí- tani szá- mukra a tolóko- csival való köz- lekedést a közte- rületen.	dalmi Felzár- kózási Straté- gia, Orszá- gos Fogya- tékos- ság- ügyi Prog- ram	aka- dály- mentesi- tésnek megfele- lően. Közút- hálózat javítása	mé- nyek veze- tői		rész- vétel, pályá- zati lehe- tősé- gek felku- tatása.	rások.	anya- gi erő- forrás meg- léte ese- tén hosz- szú távon fenn- tart- ható	kö- dés	
2	Foglal- koztatás elősegí- tése	A tele- pülésen nincsen olyan cég, amely megvál- tozott munka- képes- ségű emberek foglal- koztatá- sát is felvál- lalná.	A meg- változott munka- képessé- gű embe- rek fog- lalkozta- tása tá- mogató- sának elősegí- tése, tájékoz- tatás a cégek részére az igénybe vehető kedvez- mények- ről.	Gazda- sági prog- ram, szociá- lis Szol- gálta- táster- vezési Kon- cepció	Ma- gyar Nem- zeti Társa- dalmi Felzár- kózási Straté- gia, Orszá- gos Fogya- tékos- ság- ügyi Prog- ram	Az ott- honról végez- hető és ter- szo- ciális ügyin- téző részvétel támoga- tása, együtt- műkö- dés az illetékes munka- ügyi központ- tal.	2028. 12. 31.	Táv- mun- kában törté- nő támo- gatá- sok száma	Humán erőfor- rás	Hosz- szú távon ön- kor- mány zati for- rás- ból fenn- tart- ható	Nin- cs egy ütt- mű- kö- dés	
VI: Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás												
1.	Belterü- leti utak, járdák felújítá- sa, épí- tése	Az utak kiepí- tettsége, állapota, hiánya olyan körül- mény, ami megha- tározza a lakosság életvite-	megfele- lő közle- kedési feltételek biztosítá- sa	Gazda- sági prog- ram, szociá- lis Szol- gálta- táster- vezési Kon- cepció	Ma- gyar Nem- zeti Társa- dalmi Felzár- kózási Straté- gia, Orszá- gos Fogya-	Belterü- leti utak szilárd burko- zattal ellátása, a külte- rületi utak járható- vá téte- felújítás	Ön- má- ny- zat	2028. 12. 31.	Jól járha- tó utak ön- kör- má- ny- zati forrás meg- újult járdák	Pályá- zati és kör- má- ny- zati forrás	Fenn- tartó ön- kör- má- ny zati for- rás- ból	Nin- cs egy ütt- mű- kö- dés

		lét, biz- tonságát,			tékos- ság- ügyi Prog- ram							
2.	.Mini bölcso- de léte- sítése	A bölc- sóde cs- alád- ban (vagy csonka család- ban) nevel- kedő 3, illetve 4 év alatti gyerme- kek napköz- beni ellátását, szaksze- rű neve- lését, gondo- zását biztosít- ja, mi- közben lehetővé teszi az édes- anya (a szülők) számára a mun- kavég- zést. Jelenleg 3-4. gyerme- ket visz- nek más telepü- lésre bölcso- débe,	Napköz- abeni ellá- tás bizto- sítása	Gazda- sági prog- ram, szociá- lis Szol- gálta- táster- vezési Kon- cepció	Ma- gyar Nem- zeti Társa- dalmi Felzár- kózási Straté- gia, Orszá- gos Fogya- tékos- ság- ügyi Prog- ram	Bölcso- dei cso- port elhelye- zése	Ön- kor- mány- zat	2028. 12. 31.	Nap- köz- beni ellátás	Pályá- zati lehető- ség és ön- kor- mány- zati forrás	Fenn- tartó ható és ön- kor- mány- zati for- rás- ból	Nin- cs egy ütt- mű- kö- dés

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

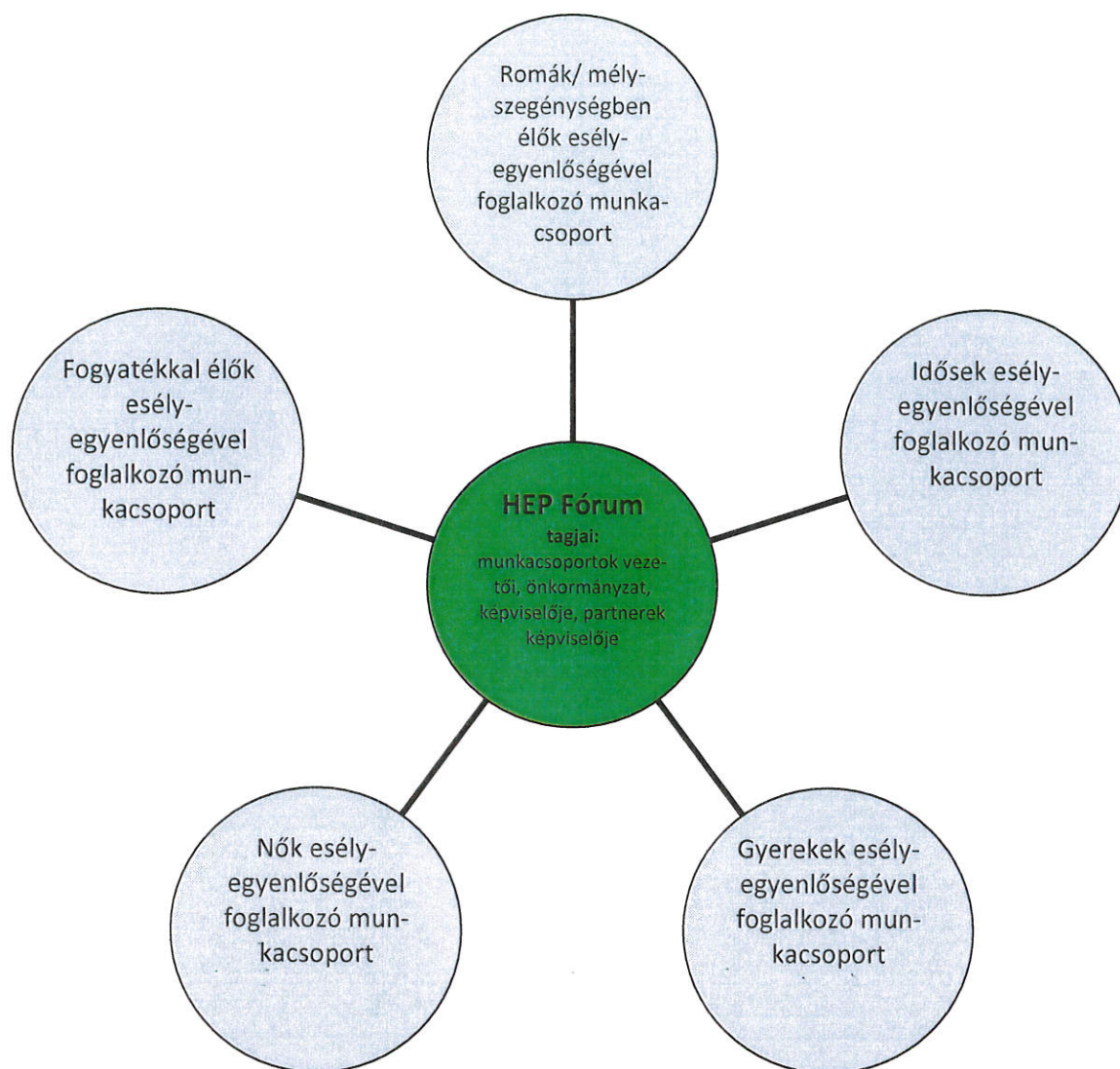
Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tole-

rancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Mikebuda község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Mikebuda község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és az 50/2023. (XI.22.). számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Mikebuda, 2023. november 23.

Aláírás